

DRAUGAS

PERIODICALS
April 28, 1999
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS - WEDNESDAY, BALANDŽIO - APRIL 28, 1999

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04/27/99
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr.82
Kaina 50 c.

Sulaikyto lietuvių laivo šeimininkų veiklą tirs „Interpol’as“

Klaipėda, balandžio 27 d. (BNS) — „Interpol’o“ skyrius aiškins, kokia veikla užsiėmė Jungtinių Arabų Emyratų (JAE) bendrovė „Al Bagdaniyah Foodstuff Tradg“, kuriai buvo išnuomos tas hašio kontrabanda į Daniją atgabėjęs Lietuvos laivas „Kvėdarna“.

Sutartis su šia JAE firma buvo sudaryta po trijų dienų, laivui išplaukus iš Klaipėdos pernai gruodžio 20-ąją. Arabų bendrovės ir Klaipėdoje registruotos UAB „Žvaigždė“ sutartyje nenurodyta, kokia veikla užsiima užsienio firma. Sutartyje numatyta, kad arabų firma turėjo mokėti atlyginimus jūreiviams, tačiau to nedarė.

Laivo savininkas UAB „Žvaigždė“ vadovas Piotras Kosenka laivo nuomos sutartį sudarė iki šio metų birželio 23 d. Klaipėdos policijos pareigūnams nepavyko susisiekti su P. Kosenka, kuris jau kurį laiką yra išvykęs į užsienį. Jo vadovaujamos firmos darbuotojai taip pat tiksliai negalėjo pasakyti, kurioje valstybėje dabar yra P. Kosenka.

Danijoje sulaikyto laivo igulos artimųjų teigimu, laivas į Klaipėdą turėjo grįžti iki Naujų metų. Kai kurių jūreivių artimieji nurodė, kad laivas „Kvėdarna“ ketino vykti į Afriką 2-3 mėnesiams. Pas-

kambinę artimiesiems, „Kvėdarnos“ igulos nariai tiksliai nepasakydavo, kur ketina plaukti ir kur tuo metu yra.

Ukrainoje gimęs 40-metis P. Kosenka į Lietuvą atvyko prieš 19 metų. Pernai gruodžio mėnesį jam skubos tvarka buvo išduotas lietuviškas pasas. Daugiau duomenų apie P. Kosenką ir jo veiklą policijai surinkti nepavyko. Operatyvininkų teigimu, jie girdėję gandus, kad jis buvęs KGB darbuotojas, tačiau jokių tai patvirtinančių dokumentų nesurado.

Paskutinį kartą laivas „Kvėdarna“ į plaukiojimą išvyko pernai gruodžio pabaigoje. Oficialus laivo maršrutas buvo Klaipėda-Liubekas-Klaipėda, tačiau be krovinių išplaukęs laivas į Vokietiją neatplaukė. Šiame kovo 21 d. laivas buvo pastebėtas prie Kylio (Vokietija) kanalo, po savaitės — Šiaurės jūroje tarp Anglijos, Švedijos ir Norvegijos. Daugiau žinių apie laivo buvimą vietą Lietuvos pasienio policija neturi.

Praejusį penktadienį su kontrabanda sulaikytame laive buvo areštuota ir visa 10 žmonių igula. Pareigūnai dar neturi žinių, kam priklausė beveik 300 mln. litų vertės 12 tonų hašio kroviny.

„Mažeikių naftos“ darbininkai reikalauja garantijų ir viešumo

Vilnius, balandžio 27 d. (BNS) — Lietuvos Seimo komitetas pasiryžo tapti tarpininku, sprendžiant „Williams Lietuva“ ir „Mažeikių naftos“ darbuotojų profsąjungos konfliktą.

Seimo Žmogaus teisių komiteto narys socialdemokratas Arvydas Akstinavičius sakė, kad pagrindinis profsąjungos reikalavimas susijęs su kolektyvinės darbo sutarties pasirašymu. „Situacija įtempta, įmonė iki šiol gyvena nežinojimoje. Kol „Williams“ ir vyriausybės sutartis nepasirašyta, be abejo, profsąjungos kolektyvinė sutartis su nauju strateginiu investuotoju negali būti galutinai pasirašyta“, sako A. Akstinavičius.

Pernai Lietuvos Seimas „Williams“ nutarė parduoti 33 proc. naftos susivienijimo akcijų, tačiau sandomis nėra užbaigtas iki šiol. Negana to, Lietuvos valdžia yra nusprendusi „Williams“ parduoti dar trečdalį akcijų, tačiau derybos dėl to dar tik prasidėjo.

Tačiau, pasak A. Akstinavičiaus, „Mažeikių naftos“ profsąjunga reikalauja, kad būtų pasirašyta pirminė kolektyvinė sutartis su „Williams“. „Tuomet „Williams“ savo parašais įtvirtintų tam tikrus punktus, kurie garantuotų užimtumo, darbo vietų, darbo apmokėjimo, darbo kenksmingomis sąlygomis problemas, socialines dirbančiųjų garantijas bei kitą“, teigė A. Akstinavičius.

Seimo nariai „Mažeikių naftos“ darbuotojams pažadėjo siekti, kad šis susitarimas būtų pasirašytas kuo greičiau.

Vienas pirmųjų žingsnių bus specialios Seimo narių grupės sudarymas, kuri kontroliuos, kaip „Mažeikių naftoje“ vyks-

ta privatizavimas. A. Akstinavičius mano, kad tokia parlamentarų grupė bus sudaryta iki gegužės vidurio. Taip pat sutarta, kad Lietuvos vyriausybė ir „Williams“ reguliariai informuos „Mažeikių naftos“ darbuotojus apie derybų eigą.

„Iki šiol informacija pateikiama vienašališka — „LU-Koil“ atstovai visomis leidinimis ir neleistinomis priemonėmis daro psichologinį spaudimą, propagandines mašiną užsuka stipriai, ir informacijos iš „Williams“ ir vyriausybės yra perdom nedaug“, sakė A. Akstinavičius.

Rusijos naftos tiekėja „LU-Koil“ kartu su „Williams“ ir Lietuvos vyriausybė dar pernai norėjo tapti „Mažeikių naftos“ valdytoja, ir tikėjosi tai padaryti per antrąjį „Mažeikių naftos“ pardavimo ratą.

A. Akstinavičius mano, kad spaudos pranešimai apie naftininkų grąsinimus rengti streikus yra nepagrįsti. „Tai kraštutinės nuomonės. Komiteto narių apsilankymas ir pasikeitimas nuomonėmis tas aistras nuramino, ir profesinės sąjungos neketina imtis tokių priemonių“, sakė Žmogaus teisių komiteto narys.

„Mažeikių naftoje“ yra 3,800 darbuotojų, iš jų 2,800 priklauso profsąjungai.

* „Mažeikių nafta“ pirmąjį šių metų ketvirtį patyrė kiek daugiau nei 31 mln. litų nuostolių. Susivienijimo apyvarta per tris šių metų mėnesius buvo per 371 mln. litų. Susivienijimui, kuris sukurtas 1998 m. pabaigoje, priklausė Mažeikių naftos perdirbimo gamykla, Biržų naftos transportavimo bendrovė „Naftotiekis“ ir statomas Būtingės naftos terminalas. (BNS)

Nuotr.: Balandžio 27 dieną Vilniuje, prie Vyriausybės rūmų, nešini plakatais, į protesto renginį susirinko Vilniaus autobusų parko vairuotojai. Šiuo metu sostinės autobusų parko skolos valstybei ir juridiniams asmenims siekia apie 20 milijonų litų. Tuo tarpu parko darbuotojams dar yra neišmokėti atlyginimai, kurių suma siekia per 350,000 litų. Jeigu artimiausiu laiku atlyginimai nebus išmokėti, vairuotojai ketina streikuoti. (Elta)

Vyriausybės apklausoje — nekonstituciniai klausimai

Vilnius, balandžio 27 d. (Elta) — Vyriausybės užsakymu atlikto visuomenės nuomonės tyrimo klausimą dėl ministrų kabineto sudarymo prezidentūra pavadino nekonstituciniu.

„Apklausiai suformuluotas klausimas neatitinka Konstitucijos normų. Pagrindiniame įstatyme aiškiai nurodyta, kad vyriausybę sudaro, tai yra ministrus skiria prezidentas, bet ministro pirmininko teikimu“, sakė prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė, paprašyta pakomentuoti antradienį vyriausybės spaudos tarnybos išplatintą pranešimą apie viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus“ atliktą daugiau kaip 1,000 Lietuvos gyventojų telefoninę apklausą.

Nuomonės tyrimo metu, be kitų, buvo pateiktas ir toks klausimas: „Prezidentui pasiūlius atstatai dinti premjerą Gedimino Vagnoriaus vyriausybę, kas, Jūsų nuomone, tu-

d. per televiziją rodytame kreipimesi į tautą prezidentas, pareiškęs apie nepasitikėjimą premjeru, paragino konservatorių ir krikščionių demokratų koaliciją?“. 65.1 proc. apklaustųjų atsakė, kad tai turi daryti prezidentas, 15.9 proc. — kad naują vyriausybę turėtų formuoti konservatorių ir krikščionių demokratų koalicija; 18.9 proc. — neturėtų nuomonės šiuo klausimu.

V. Gaizauskaitė atkreipė dėmesį į tai, kad balandžio 19

Anglai rado patrauklių projektų investicijoms Lietuvoje

Klaipėda, balandžio 27 d. (BNS) — Didžiosios Britanijos verslo delegacija, vadovaujama prekybos ministro Brian Wilson, sako radusi nemažai galimybių britų investicijoms Klaipėdos uostamiestyje.

Delegacijai, kurioje yra geležinkelio ir uostų imonių atstovai, antradienį Klaipėdoje buvo pristatyti jūrų uosto plėtros planai bei besikurianti Klaipėdos laisvoji ekonominė

zona (LEZ).

Spaudos konferencijoje ministras B. Wilson teigė, kad ryškiausi glaudaus bendradarbiavimo su Lietuva rezultatai bus geležinkelio srityje. „Didelio dėmesio vertu“ ministras pavadino Klaipėdos LEZ projektą. Britai padės ruošti gilvandenį Klaipėdos jūrų uosto krantinų projektą.

B. Wilson tikisi, kad viešnagė Lietuvoje padės britų bendrovėms susipažinti su Klaipėdos uosto galimybėmis bei „ekonominiu miesto patrauklumu“, kad ateityje būtų sudarytos konkrečių projektų sutartys.

Lietuvos ir Didžiosios Britanijos prekybos apyvarta pernai pasiekė beveik 1.5 milijardą litų. Britanija yra ketvirta pagal dydį investuotoja Lietuvoje.

Pirmadienį britų prekybos ministras B. Wilson susitiko su Lietuvos ūkio ministru Vincu Babilumi, su kuriuo aptarė galimybes plėtoti verslą transporto ir uostų srityse, „energinio tiltų“ per Lenkiją į vakarus projektą, kuriame ketina dalyvauti Britanijos bendrovė „National Power“.

* Anglijos ir Velso Katalikų Vyskupų Konferencija savo bažnyčioje Londone antradienį laikė šv. Mišias už nužudytą kunigą Ricardo Mikutavičiaus sielos atilį, pranešė Lietuvos ambasada Didžiojoje Britanijoje. Kunigas R. Mikutavičius pernai sausį lankėsi Londone ir susitiko su Katalikų Vyskupų Konferencijos nariais, sakė pamokslą lietuvių bažnyčioje ir pasaulietiniuose susitikimuose skaitė savo eilėraščius. (BNS)

Krintant NATO bomboms, Jugoslavijoje minima valstybės diena

Belgradas, balandžio 27 d. (Reuters-BNS) — Jugoslavija antradienį mini Valstybingumo dieną — septintąsias Serbijos ir Juodkalnijos federacijos gyvavimo metines.

Ši kartą šventė sutampa su 34-ąja NATO bombardavimų diena. Serbijos valstybinė televizija RTS pirmadienį skelbė Serbijos vadovų padaršinimo pareiškimus Jugoslavijos prezidentui Slobodan Milošević ir rodė, kaip pareigūnai puošia sostinės pastatus Jugoslavijos valstybinėmis vėliavomis.

„Jūs remia visa valstybę“, citavo RTS Serbijos premjero Mirko Mirjanović pareiškimą S. Miloševićiui. „Šiame mūsų valstybingumo dieną švenčiame, kai vyksta neturintis atikmens nusikalstamas puolimas prieš visos Jugoslavijos žmones“, sakoma Serbijos prezidento Milan Milutinović pareiškimė.

NATO skaičiuoja puolimų rezultatus

Londonas. Per aviacijos operaciją Jugoslavijoje NATO surengė jau 474 puolimus, antradienį pranešė Didžiosios Britanijos gynybos štabo vadovas, seras Charles Guthrie ir išspėjo, kad NATO kampanijos nepavyks skubiai atsaukti.

Ch. Guthrie pateikė iki šiol išsamiausia ataskaitą apie septynis savaites vykdant orą anksrydžių puolimą. Jo teigimu, Serbijos kariuomenės kovinė dvasia nyksta. „Esame gavę pranešimų apie dezertavimus ir priverstinio šaukimo priemonės“, sakė pareigūnas.

Jo duomenimis, NATO jau sunaikino 70 iš 450 Jugoslavijos karo lėktuvų, įskaitant 23 naikintuvus „MiG 29“ ir „MiG 21“, kurių Jugoslavija turėjo 83. „Tokių rezultatų pasiekta todėl, kad serbų oro pajėgos vengia kautynių su NATO“, sakė Ch. Guthrie.

Kataliko visuomenininko įvertinimas — Artūrai Vazbiui

Pasaulio Lietuvių katalikų bendrijos premijavimo komisija 1999 metų kataliko visuomenininko premiją paskyrė vilniečiui Artūrai Vazbiui. Komisija, pastebėjusi A. Vazbio našias pastangas, organizuojant Lietuvos jaunimą dirbti krikščioniškai visuomeniniams pagrindais ekumenine prasme, paskyrė šį apdovanojimą.

„Džiaugiamės, kad jaunoji Lietuvos karta, nors ir gimusi komunizmo nužmoginimo laikais, supranta tas vertybes, kurias skelbia Katalikų Bažnyčia, užtikrindama kiekvienam žmogui pagarbą ir galimybę augti ir stiprėti žmonių bendruomenėje, gerbiant kiekvieno piliečio laisvę, tautinį solidarumą, ir individualią atsakomybę“, sakoma komisijos nutarime.

Premijos mecenatas prel. Juozas Prunskis, PHD Komisija: kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC dr. Juozas Meškauskas Jonas Pabedinskas Pranas Povilaitis

Pasak jo, NATO lektuvai sunaikino devynias strategines raketų „žemė-oras“ radiolokacines sistemas, o likusių nesirytama naudoti, baiminantis didesnių nuostolių.

Nebeveikia abi Serbijos naftos perdirbimo gamyklos, taip pat atakuota 16 naftos saugyklų. „Serbija dabar naudoja tik savo naftos atsargomis ir yra priklausoma nuo importo“, sakė Ch. Guthrie.

Pasak jo, smarkiai nukentėjo karinė ryšių sistema. Sugriauta 20 automobilių bei geležinkelio tiltų. Atkirstos visos geležinkelio linijos į Kosovą, taip pat trys iš aštuonių kelių.

Rusija keičia savo gynybos teoriją

Maskva. Rusijos gynybos ministras Igor Sergejev antradienį kritikavo naują NATO strategiją ir pletimosi planus, pareiškdamas, kad dabar Maskva turės keisti savo saugumo tikslus ir atnaujinti strategines bei įprastas ginkluotąsias pajėgas.

Praejusią savaitę Vašingtone vyksiamame viršūnių susitikime sąjungos vadovai susitarė dėl strateginės koncepcijos, kuri praplečia NATO operacijų geografiją ir suteikia galimybę veiksmams be Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos (JT ST) paramos.

„Visa tai vertia Rusiją iš naujo apsvaistinti daug priemonių, skirtų užtikrinti mūsų karinį saugumą“, sakė ministras.

Jis dar kartą pasmerkė NATO aviacijos antpuolimą Jugoslavijoje, pareiškdamas, kad dabar rizikuojama po šaltojo karo sukurtu saugumu. „Jei Jugoslavijoje nebus rastas taikus sprendimas, mano manymu, pasaulis atrodys visiškai kitaip, nei anksčiau“, sakė ministras.

Skelbiama JAV atsargos karių mobilizacija

Vašingtonas. Pentagonas mobilizuos 33,000 atsargos karių paremti NATO veiksmams Jugoslavijoje, antradienį pranešė Baltųjų rūmų spaudos sekretorius Joe Lockhart, pažymėdamas, kad prezidentas Bill Clinton gavo oficialų užklausimą dėl mobilizacijos ir „labai greitai ji patvirtins“.

Atsargos kariai, daugiausia iš karinių oro pajėgų, skraidins degalų užpildymo lėktuvus ir sudarys kitą karinį personalą, kuris dalyvaus operacijose Jugoslavijoje.

JAV aviacijos kampanijai skyrė maždaug savo 500 lėktuvų. Daugiau kaip 100 jų skirti degalams papildyti, o lėktuvų igulas daugiausia sudaro savanoriai atsargos kariai.

Per NATO viršūnių susitikimą Vašingtone, kuris baigėsi sekmadienį, 19 sąjungos valstybių vadovai sutarė stiprinti taikinių Jugoslavijoje puolimą iš oro.

KALENDORIUS

Balandžio 28 d.: Šv. Petras Changel, Rimgaile, Valerija, Vitalis, Vyngantas.

Balandžio 29 d.: Šv. Kotryna Sienietė; Augustinas, Indrė, Petras, Rita, Tarmantas, Vaitenis.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

ŠV. JURGIS SKAUTŲ IDEALAS

Kalendoriaus balandžio 23 d. skiltyje įrašytas šventas Jurgis. Tai vienas seniausių lietuvių krikštavardžių XVIII-XX a. Lietuvoje bene ketvirtas savo dažnumu. Berods dvi dešimtys bažnyčių Lietuvoje yra konsekruoti šv. Jurgio vardu. Dar daugiau yra bažnyčių altorių su atvaizdu raito riterio nugalincio slibino Piktą simbolį.

Kas šv. Jurgis buvo tikrovėje, kada ir kur gyveno, kodėl slibinas atsirado jo gyvenimo legendose, kaip jo garbinimas atkeliavo į Europą, o Anglijoje net tapo jos patronu, istorikai vis ginčijasi. Tikslų šv. Jurgio gyvenimo bei mirties datų istorikams iki šiol nepavyko nustatyti. Daugumoje, vienok, nurodomi 300-ji metai, Romos imperatoriaus Gaus Aurelius Valerius Dioklecijano (apie 243-313) valdymo laikais, kai buvo sustiprintas krikščionybės persekiojimas. Sirijoje, Shakkia vietovės bažnyčioje rastas graikiškas užrašas, kad toji bažnyčia pastatyta „Šventam ir triumfuojančiam kankiniui Jurgiui pagerbti“.

Tų laikų kalendorinių užrašų duomenimis toji bažnyčia buvo pastatyta apie 368 metus. Dabar daugiausiai linkstama manyti, kad Jurgis buvo sūnus Palestinos šeicho, krikščionio, romėnų gubernatoriaus patarėjo. Po tėvo mirties patarėjo vietą užėmė Jurgis. Atrodo, kad Jurgis atsiskaitęs dalvyauti romėnų stambeldiškoje apeigose ir už tai buvo kankintas ir nužudytas. Tikriausiai įvyko kokias nepaprastais būdais, kurių vaizdas taip giliai paveikė tuolaikinius žmones, kad šv. Jurgio kultas paplito ir šimtmečius išliko žmonių atmintyje, legendose. Šv. Jurgio garbinimas išsiplėtė ne tik Artimuose Rytuose, Egipte, bet ir visoje Europoje. Dar prieš VIII amž. Anglijoje buvo pastatytas vienuolynas ir kelios bažnyčios šv. Jurgio vardu. Labiausiai šv. Jurgio kultas Anglijoje paplito po Kryžiaus karų dalyvių grįžimo į namus. Nenuostabu, nes Kry-

žininkai pakelyje buvo sutikę daugybę bažnyčių skirtų tam šventajam pagerbti. Konstantinopolyje, Nikodemijoje, Tarse, Antiochijoje, Edesseje, Tyre, Lydijoje, kurių veik kiekviena vietovė šv. Jurgį savinasi. Neabejotina, kad tiems kryžininkams galėjo atrodyti, jog šv. Jurgis visą laiką su jais keliavo. 1222 m. Oxfordo bažnytinis sinodas šv. Jurgio dieną paskelbė švente. 1348 m. anglų karalius Edvardas III nusprendė, kad ypatingo „Keliaraiščio ordino“ patronu labiausiai tinka būti šv. Jurgiui, o to ordino šūkis yra: „Gėda tam, kuris blogai pagalvoja“.

Ypač šv. Jurgis yra garbinamas Artimuose Rytuose. Libano ortodoksams, Maronitams, Egipto koptams jis ir dabar yra „Didysis Stebukladas“. Ortodoksų vyskupas Beirute, Libane, šv. Jurgio dieną laiko keturių valandų pamaldas; vienas uždaras Sirijos vienuolynas tą dieną atidaro savo duris tūkstančiams maldininkų, o minios negaliojančių egiptiečių tą dieną renkasi prie šv. Jurgio šaltinio mažame Nilo upės deltos kaimelyje, giedodami himnus to šventojo garbei.

Labiausiai šv. Jurgis garbinamas kaip narsus riteris, kovojęs su Piktą ir įveikęs slibiną. Čia Libanas turi ypatingas pretenzijas. Beirute ir dabar rodoma vieta, kur slibinas buvo nudurtas, o taip pat ir upokšnis, kuriame šventasis riteris nuplovęs kraują nuo savo ieties. Vietoje, kur slibinas išlysdavo iš prarajos, dabar yra musulmonų mokykla. Slibino nuodėmę vietoje Kryžiaus karų dalyvių pastatė koplyčia, kuri 1661 m. buvo paversta mečete, kurioje ir dabar šv. Jurgis garbinamas, siejant jį su musulmonų legendų kariu, paslaptingu al Khidr. O minėtas upokšnis, arti pusvalandžio kelio nuo tos mečetės, čiurolena ir dabar šv. Jurgio dieną, grotoje prie to upokšnio, labai daug žvakių sužiba. Čia motinos atgabenos savo sergančius vaikus, nes,

Švento Jurgio, viso pasaulio skautijos globėjo šventė švenčiama balandžio 23 d. Savo sueigose atitinkantį jį paminėjimo. Kovoje su blogiu šv. Jurgis tebūna mums pavyzdys ir vadovas.

MALDELĖ Į ŠV. JURGI

Šventas Jurgis, karžygy, Tu prieš slibiną žengi. Tu teisingas ir drąsus, Gink nuo priešų mus visus. Gink artąjį Lietuvos, Kaip lyg šiol, taip visados. Kun. Stasys Yla

esą, labai šaltas to upelio vanduo turis gydomųjų savybių. Čia šv. Jurgis, arabiskai Mar Jurgus iki dabar yra Didelis Stebukladas.

Lietuvoje šv. Jurgis garbinamas kaip narsus riteris, įveikęs Piktą. Kaip narsus riteris jis buvo paskelbtas (antruoju po šv. Kazimiero) Lietuvos patronu. Toks pat jis yra Prienu ir Varnių miestų herbuose.

Carų Rusijos esminis ordinas už karinį narsumą turėjo Švento Jurgio ordino pavadinimą, nes „Šv. Jurgis buvo narsus karys“.

Visuose šv. Jurgio gyvenimo aprašymuose pabrėžiamas jo riteriškumas, kilnumas, rūpinimasis skriaudžiamais. Jis visada kovojęs su piktą ir žmogaus blogybėmis. Jis vis skubėjęs, kur kas nors reikalingas pagalbos. Jis piktos pabaisos negailestingas nugalėtojas, bet jam yra svetim: kerštas, pyktis, neapykanta, kitos būtybės nekinimas, egoizmas. Tie būdo bruožai buvo idealas, ypač Viduramžių laikų riteriams, todėl šie šv. Jurgio būdo bruožai tapo elgesio pavyzdžiu kiekvienam riteriui. Asmeniškai draša, tiesumas, ištikimybė valdovui/siuzerenui, pagarba ir žmoniškumas aplinkai, mielaširdingumas neturtingiems buvo. Kiekvienam riteriui privalomas būdo savybės, o kova su krikščionybės priešais formavo krikščionio riterio prievolę — ištikimybę Dievui, savo valdovui ir artimui. Tai nebuvo lengva riterių idealizmo egzistavimo laikais, nes tai buvo siekimas ugdyti žmogišką žmogų, kuriam jo garbės žodis buvo šventas, kuris visada turi būti doras ir teisingas.

Tie žmogaus idealai šv. Jurgį padarė skautų patronu. Skautybė, tai mūsų laikų judėjimas, užsimojęs jaunuolio ir jaunuolės sieloje ugdyti riterišką kilnumą, pradedant skauto gero darbo prievole. Žmonių santykiuose brutalumui, chamizmui, egoizmui siauciant, siekimas padėti kitam žmogui, turi žmogaus kelio žvaigždės spindėjimą. Skauto prievolė stengtis, kad jo Pasaulis, jo aplinka nors smulkmenomis tobulėtų, kad jis pats eitų žmogaus tobulėjimo keliu. Skautybės mintimi žmogiško žmogaus kelio pagėmimą skiepyti rei-

kia pradėti vaiko, paauglio amžiuje, vaikui beždiant, pradedant nuo kasdieninio gyvenimo nuotrupų, pavyzdžiui — ugdant pastabumą, kuriam tarnauja Kimo žaidimas.

Žmogaus vidinis tobulėjimas, nors materialistinė pažiūra stengiasi tai paneigti, pirmon eilės priklauso nuo žmogaus darnaus sugebėjimo tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui, o bet koks bandymas nuo to kelio „nukrypti“ veda vien į materialistinius klystkelius. Čia prasminga priminti popiežiaus Pijaus XII žodžius: „Skautybė jaunimui atveria ir veiksmams paverčia visa, kas yra tikrai gera, kilnu, sveika: gyvenimo paprastumą, gamtos ir tėvynės meilę, garbės jausmą, savitvardę, paklusnumą ir pasiryžimą tarnauti kitiems broliškumo ir riteriškumo dvasioje. Skautybė inėja žmogaus gyvenimui darną ir tvarką. Skautybė Dievo garbinimui ir tarnybai suteikia svarbią vietą, kokia Dievui tikrai priklauso. Skautų šūkis „Budek!“ — būk pasirošęs. Kiekvienu momentu būkite pasiruošę sąžiningai vykdyti Dievo valią ir jo įsakymus“. Šie žodžiai svarūs ir šiandien.

Žmonijos ir žmogaus dvasinės pažangos kelyje vertę turi tik tai, kas pasiekta, kas atlikta, o ne tai, kas gal norėta pasiekti, bet pritrūkus valios, ištvėrmės, liko tik geras noras. Skautų padarė skauto jo sugebėjimas vadovautis skautišką ideologiją, paremta nuostabaus riterio šv. Jurgio keldrožiais, su kuriais skautas pradėjo susipažinti skautiškose skiltyje.

Balandžio 23-oji — skautų patrono šv. Jurgio diena visiems skautams ir visoms skautėms primena, kad jie turi stengtis gyventi taip, kad

NAUJI DARBAI VYDŪNO FONDĖ

Pradėjome 1999 metus su nauju darbo planu, kuris numato visą eilę darbų, jų apimtis 62,000 dol. suma, tai kiek mažesnė už praėjusių metų išmokėjimus. Lietuvių studentų parama nemažėja, jos prašo ne tik iš Lietuvos, bet ir Latvijos studentė. Vydūno fondo vardas plinta vis plačiau. Dabar stipendijomis ir paskolomis yra pasinaudoję studentai studijuojantys 13 pasaulio valstybių! Anot keliauninko Mato Šaltiaus, visam pasaulyje sutiksi žvirblį ir lietuvių...

Jau treči metai V.F. siūnia stipendijas studentams Lietuvoje. Jas gauna organizacijoms priklausančios iš Vilniaus, Vytauto Didžiojo ir Klaipėdos universitetų. Dabar yra skiriama 30 stipendijų. 1999-2000 mokslo metų studentams bus paskirtos Akademinių Skautų sąjūdžio garbės narių vardines prof. Ig. Končiaus, prof. S. Kolupailos, B. Kviklio ir S. Čiurlionienės stipendijos. Bus paskirta ASD garbės narės V. Jonuškaitės Zauzėnės vardo stipendija Muzikos akademijos studentei (pinigų suma buvo suaukota jos laidotuvių metu).

Studijuojantiems JAV universitetuose, paskolos bus skiriamos sena tvarka. Studijas baigę ar jas nutraukę, privales jas grąžinti Vydūno fondui, kad jomis galėtų pasinaudoti kiti lietuviai studentai. Prof. Birutė Ciplijauskaitė paauglio pinigų suma, iš jos bus duodama stipendija Lietuvos studentui pasitobulinti ispanų kalbą Ispanijos universitete.

Knygų leidyba kasmet sunkėja. Jų leidimas yra nepelningas, bet Vydūno fondas knygų leidimui skiria lėšų. Jų leidimas neturi sustoti, kol lietuvių gyvuoja Amerikoje. 1998 m. išleista viena stambi knyga — atlasas „Lietuvos topografiniai žemėlapiai“ (2-oji laida). Knyga labai vertinama Lietuvoje ir užsieniuose. Tai liudija gausybė gautų padėkos laišku. Lietuvos aukštosioms mokykloms ji buvo išsiuntinėta nemokamai. Tokios knygos atlaso Lietuvoje nebuvę, ji sugrąžino išnykusius vietovių vardus jau dingusius iš šių dienų žmonių atminties ir topografinių leidinių. Vienas skaitytojas dėkoja už prim-

nors ir pamažu, bet nuolat eitų ir eitų skautiškų idealų kryptimi, net ir tada, kai atrodytų, kad tuo keliu einant, šiuo metu pastebimos pažangos dar nepadarė. Ta proga turime prisiminti, kad po 1990 m. kovo 11 d. Lietuvių Skautų savo organizacinį darbą turi ypatingai stiprinti. Tai liečia Broliją, Seseriją ir Akademinių Skautų sąjūdį.

v.s. fil. Jonas Dainauskas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą neįsijūtiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metai	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šaltadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$80.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$85.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštą	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštą	\$100.00	\$55.00	
Tik šaltadienio laida oro paštą	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliariu paštą	\$55.00		

Vyriausiasis redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisyso nusiūti. Nenaudotų straipsnių nesiūsi.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

nimą miestelio, kuris jau yra po vandeniu. Jis džiaugiasi, kad bent žemėlapyje gali paklajoti savo gimtinėje.

Lietuvos istorijos leidyboje Vydūno fondas yra išvargęs plačią vągą, bet tai būtų atskira tema kitam kartui.

Netrūkus pateiksime Nijolės Užubalienės knygą „Atvirukai“. Rudens ir žiemos vakarais skaitytojai galės turėti malonumą pakeliauti po nuostabią pasaulio šalį kartu su pastabiais rašytoja.

Antroji knyga baigiama ruošti spausdinti yra Irenos Regienės ir kitų surinkta medžiaga apie 511 skautų; kurie 2-ojo Pasaulinio karo metu buvo kalinami, nukankinti, nužudyti, ištremti iš savųjų namų ir tėviškių. Nevisi šioje knygoje surašyti. Tai tik dalis, kurių mes liudime. Jie negali nueiti užmarštin, surašyti 100 psl. knygoje. Papildomi sąrašai bus renkami toliau.

Vydūno knygelė „Mano Tėvynė“ yra sulaukusi tikėto pasisekimo. Ji labai reikalinga Lietuvoje visose mokyklose. Ruošiamą naują laidą, kurią 5,000 egz. tiražu ruošiamasi išleisti moksleivių reikalams Lietuvoje. Ši darba reikia užbaigti prieš naujųjų mokslo metų pradžią iš kuklių Vydūno fondo pajamų.

Rašinių konkursai vyks toliau. Jie bus finansuojami iš mecenatų prel. psk. Juozo Prunskio su Kęstučio Sidabro skirtų sumų. Konkursams vesti bus sudaryta komisija ir jai teks nelengvas uždavinys sudominti jaunąją kartą, įprasti savas mintis išdėstyti rašinyje, kurį vėliau ir kiti pasiskaitys, paseks jų mintimis.

Tai dalis Vydūno fondo uždavinių per 1999 metus. Kiti smulkesni darbai paliekami spręsti fondo valdybai. Jų sąrašas yra ilgas ir, tikimės, bus sėkmingai įvykdytas.

V.M.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyt. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai. Susitarimai (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaltėnų ligoninė
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-6995
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-988-0664
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

ARAS ŽLOJA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0080
3825 Highland Ave.
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. PETRAS V.KISIELIUS
INKSTŲ, POSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
630-941-2808
Valandos pagal susitarimą

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-8270
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-8230

NJOLĖ STANKEVIČIŲ, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos joms patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7879

Ramona C. Marsh, MD SC
Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515
630-852-8400
Valandos pagal susitarimą

Ačiū fil. v.s. Jonui Dainauskui už įdomų straipsnį apie Skautijos šventąjį globėją. Fil. J. Dainauskas yra pavyzdys daugeliui. Nepaisant garbaus amžiaus ir darbų gausos jis randa laiko Skautijai.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro tarybos sekretoriaus istoriko Jono Dainausko 95-erių metų jubiliejaus proga jį sveikina ir garbės diplomą įteikia LTSC tarybos pirmininkas prof. dr. Jonas Rackauskas. Akademinių skautų sambūrio ruoštas jubilato pagerbimas įvyko 1999 m. sausio 22 d. Jaunimo centre.

Akademinių Skautų sąjūdžio Kauno skyriaus nariai, gavę Vydūno fondo stipendijas, iš k. t. n. Laura Čepauskaitė, t. n. Agnė Stankevičiūtė, senj. Audrius Radzevičius, t. n. Laura Jankauskaitė, senj. Giedrius Globys, kand. Aušra Židonytė, senj. Giedrius Kanaporis, senj. Visvaldas Vartinskas, t. n. Nomeda Bepirštė, senj. Min-daugas Kavaliauskas, kand. Indrė Dambrauskaitė, senj. Dalius Rakutis, senj. Giedrius Židonis.

KALTIEJI IR NEKALTIEJI (II)

VYTAUTAS VOLERTAS

Serbų komunistas, Antrojo pasaulinio karo garsus partizanų maršalas Tito, karo pabaigoje sukūrė iš šešių respublikų (Serbija, Makedonija, Montenegro, Slovėnija, Kroatija ir Bosnija-Herzegovina) federalinę Jugoslavijos valstybę. Tai visais požūriais mišrus vienetas, turįs 22 milijonus gyventojų. Serbai sudarė daugumą (40%), jie ir dominavo. Jau prieš du dešimtmečius mano sutikti Amerikos kroatų skundėsi, kad Jugoslavijoje serbai užima visas vadovaujančias vietas, išskaičiuojant ir kariuomenės vadovybę. Kitos tautybės esančios sunaikintos skriaudžiamos.

Tito pajėgė šioje valstybėje išlaikyti paviršutinę ramybę, mokėdamas panaudoti savo diktatūrinę valdžią ir vidinę diplomatiją. Bet po jo mirties (1980 m.) tvarka pradėjo sklydinti. Pablogėjo ekonomija, stipriai išaugo nedarbas. Atskiros respublikos ėmė tarp savęs konkuruoti. Slovėnija, kuri visai neturėjo bedarbių, pareikalavo, kad būtų panaikinti federaliniai varžtai. Serbija, turėjusi didžiausią bedarbių skaičių (ypač Kosovo provincijoje), laukė iš kitų respublikų pagalbos. 1981 m. albanai, kurie sudarė 90% Kosovo gyventojų, dėl labai blogos ekonominės padėties ėmė maištauti. O kroatų kaltino Jugoslavijos valdžią, kad netvarkingai eikvojami jų mokymai mokesčiai.

1985 m. iš 22 milijonų gyventojų Jugoslavijoje buvo vienas milijonas bedarbių. Atrodė, kad valstybė gali išgelbėti tik nacionalizmas, kurį ypač propagavo komunistų partijos vadas serbas Slobodan Milošević. 1987 m. atėjo į valdžią. (Girdėjau TV programose, kad serbai jo pavarde taria „Milošević“. Todėl mes jį vadinsime „Miloševiću“.)

Miloševićius serbų nacionalizmas perėjus metus pasireiškė dideliais žiaurumais. Naikino kitas tautybes, ardė valstybę ir stebino pasaulį. 1991 m. Kroatija, Slovėnija ir Bosnija-Herzegovina pasiskelbė nepriklausomomis. Miloševićius pirmiausia užpuolė Slovėniją. Tačiau joje buvo mažai serbų gyventojų, todėl jis persimetė į Kroatiją, kuri turėjo šimtus tūkstančių serbų. Žiaurus karas tęsėsi iki 1992 m. sausio mėn. Tada Miloševićius kariuomenę nukreipė į Bosniją-Herzegoviną, kuri žiauriausiai išūdė tūkstančius Bosnijos mahometonų. Pagaliau 1995 m. buvo pasiektas privertinė taika. Tuo metu iš Jugoslavijos fe-

deracijos jau buvo pasitraukusi (1992 m.) ir Makedonija. Liko tik Serbija su Montenegro (Juodkalnija).

1998 m. Miloševićius pasisuko į Kosovo, kurio 90% gyventojų sudarė albanai, taip pat ryžėsi siekti nepriklausomybės.

Kas yra Kosovo, apie kurį iki šio laiko nebuvo kalbėta? (Albanai taria „Kosova“, tai gal ir mes likime prie šios tarties.)

Kosova yra Serbijos dalis, jos provincija, lyg koks tarp Albanijos ir Makedonijos nudribęs Serbijos pilvas. Taip atrodo, žemėlapyje pasizvalgus. Šioje Serbijos provincijoje yra apie 2 mln. gyventojų, kurių 90% sudaro albanai, 8% serbai ir 2% kitos tautybės. Pagrindinis miestas — Pristina, turintis apie 200,000 gyventojų. Serbai šią, jiems priklausančią, krašto dalį, nors beveik vieną albanų apgyventą ir neturtingą, labai brangina. (Būtu galima rasti panašumų tarp Lietuvos ir jos Vilniaus krašto.) Tai istorinė Serbijos dalis, apdainuota serbų liaudies poezijoje, aprašyta metraštininkų. Šiandien serbai tvirtina, kad Kosova esanti jų kultūros lopšys su daugiau kaip tūkstančių svarbių istorinių paminklų.

Jau XIV šimtmečio pradžioje serbai valdė šiandieninę Makedoniją, Albaniją ir kitas artimas sritis. Bet juos pradėjo puldinėti turkai. 1398 m. Kosovo laukų kautynėse turkai nugalėjo serbus. Šiose kautynėse žuvo serbų karalius Lozorius ir turkų sultonas Mahometas I. Kautynės serbų istorijoje paliko nepaprastą įspūdį. (O kaip su Žalgirio mūšiu beveik tuo pačiu metu, 1410? Lietuviai jį laimėjo, o serbai niekadoms nepamiršo pralaimėto mūšio.)

Serbai nuo tada tapo visiškai turkų vergai. Tik devyniolikame šimtmetyje, po 500 metų, turkai pradėjo staiga silpnėti, o serbai atsigaivinti. 1829 m. Turkija, Rusijos spaudžiama, suteikė Serbijai nepriklausomybę. Tačiau Kosova Serbijai grįžo tik 1912 m. Per tiek laiko šią sritį spejo apgyventi mahometonai albanai.

Kai Kosova, serbų istorinė žemė, albanų apgyventa, pradėjo bruzdėti, kad atsiskirti nuo Serbijos, Miloševićius iš Kosovo išvestų savo kariuomenę, kad šiai sričiai suteiktų autonomiją ir ten leistų įvesti NATO kariuomenę, taiką prižiūrinciją. Priešingu atveju — Jugoslavija bus bombarduojama iš oro.

Miloševićius nesutiko. Kas dabar vyksta, matome. Kas ateityje vyks, matysime.

Naujieji Eurolygos čempionai, Kauno „Žalgirio“ krepšininkai, nusileidę Karmėlavos oro uoste. Tarp kitų sveikintojų buvo ir Seimo pirm. Vytautas Landsbergis. Nuotr. Eltos

„RINKIS PREKĖ LIETUVIŠKĄ — 99“

Vilniaus koncertų ir sporto rūmuose kovo 31 d. atidarytoje parodoje-mugėje „Rinkis prekę lietuvišką“ savo gaminius siūlo daugiau kaip 90 Lietuvos įmonių gamintojų.

Kaip mugės atidarymo iškilnėse pažymėjo vyriausybės kancleris Kęstutis Čilinskas, Lietuvos maisto perdirbimo, lengvosios bei įrengimų gamybos pramonės įmonės vis labiau įgauna potencialių galimybių realizuoti savo produkciją ne tik vietinėje, bet ir užsienio rinkose. Lietuviškos prekės gerai vertinamos ir Vakarų šalyse, jų kokybiniai parametrai niekuo nenusileidžia užsienio rinkoms. Tik reikėtų daugiau gerus ga-

minius reklamuoti, kartais trūksta išraiškingesnio dizaino. Pramoninių konfederacijos parodų ir reklamos centro „Pramekspo“ atstovas Viktoras Strikaitis Eltai sakė, kad pavasarinėje lietuviškų prekių mugėje galima išgauti įvairių maisto produktų ir gėrimų, trikotažo audinių ir siuvinių, avalynės, stiklo ir keramikos dirbinių, buitinių technikos.

Parodoje savo ekspozicinius stendus turi išsirengusios akcinės bendrovės „Lelija“, „Utenos trikotažas“, „Kilimai“, „Jiesia“, „Vievo paukštynas“, Biržų akcinė pieno bendrovė, „Lietuviški gerimai“, „Vilniaus degtinė“ ir kitos įmonės.

Atidarymo metu dešimt bendrovių gaminių buvo apdovanoti 1999 metų geriausio gaminių medaliais. Jais įvertinti AB „Utenos pienas“ sviestas, „Saulutė“ su karotinu, AB „Vilniaus paukštynas“ vištienos krūtinėlė apvalkalė, A. Gricevičiaus lietuvių saldinių fabriko „Ruta“ dražė „Žara“, AB „Sparta“ moteriškų drabužių komplektas, AB „Kili-

voje, jis pareiškė serbams: „Jūs daugiausiai niekas nemusi!“ Pašalino visą albanų valdininkiją ir jos vietoje paskyrė serbus. Albanai dar labiau subruzdė. Atsirado slapta „Laisvės armija“ (KLA), kuri pradėjo puldinėti Miloševićiaus kariuomenę.

Turėjęs „tautų valytojo“ vardą nuo Bosnijos karų, Miloševićius puolė naikinti albanus žiauriausiais būdais. Vakariečiai negalėjo ramiai stebėti, kai buvo žudomi civiliai gyventojai. Ryžosi sudrausminti karo kriminalistą Miloševićų, NATO, stumiama JAV, kur didžiojo karo vardu yra kariuomenę netarnavęs Bill, pareikalavo, kad Miloševićius iš Kosovo išvestų savo kariuomenę, kad šiai sričiai suteiktų autonomiją ir ten leistų įvesti NATO kariuomenę, taiką prižiūrinciją. Priešingu atveju — Jugoslavija bus bombarduojama iš oro.

Miloševićius nesutiko. Kas dabar vyksta, matome. Kas ateityje vyks, matysime.

mai“ pusvilnonis žakardinis kilimas „Diena“, UAB „Kosli-ta“ batų tepalas „Liuks“, AB „Grigiškės“ tualetinis popierius „Gritė“, AB „Vienybė“ diržinė oraputė, AB „Velga“ buitinis dulkių siurblys su vandens filtru ir AB „Vilniaus degtinė“ degtinė „Bajorų“.

Nemažai gaminių apdovanoti ir parodos diplomais. Tarp jų — AB „Anykščių vynos“ 20 proc. stiprumo saldžioji trauktinė „Bobelinė“, AB „Kalnapilis“ alus „Dvaro“, AB „Pieno žvaigždės“ rauginto pieno gėrimas „Ūpas“, UAB „Naujas Nevežis“ sausų pusryčių rinkinys „Oho“, individualios įmonės „Savitas stilius“ moteriškas kostiumėlis, AB „Vingriai“ tekinimo staklės. (Elta)

* Sumažėjus Lietuvos gyventojų perkamajai galiai, turizmo bendrovių pajamos iš išvykstamojo turizmo per pirmąjį šių metų ketvirtį sumažėjo penktadaliu. Dėl Rusijos krizės poveikio visi šie metai Lietuvos turizmo bendrovėms finansų požiūriu bus skurdiniai. (BNS)

Vilniaus Koncertų ir sporto rūmuose vykusioje parodoje-mugėje „Rinkis prekę lietuvišką“ savo gaminius siūlo daugiau kaip 90 Lietuvos įmonių. Mugė veiks iki balandžio 2 d. Nuotr. Eltos

Danutė Bindokienė

Pergalė gali būti ir saldi, ir karstelėjusi

Šiuo metu Lietuva tebeskaiciuoja savo laimėjimus ir pralaimėjimus, nors ne visada sunku atskirti — kurie yra laimėjimai ir kokie pralaimėjimai? Žinoma, didžiausią laimėjimą į tėvynę parvežė Kauno „Žalgirio“ krepšininkai iš Miuncheno, kur jie vėl pelnė Eurolygos čempionų vardą. Tai nelyginant „Chicago Bulls“, rinkę vieną po kito laurų vainikus ir Čikagos vardą išgarsinę po platų pasaulį (deja, pastaruoju metu jie yra nuslydę nuo pjedestalo, tad ir žalgiriečiai turėtų budėti, kad jų panašus likimas neištiktų).

Iš Vašingtono į Vilnių jau grįžo ir Lietuvos prezidentas, galima sakyti, taip pat su žymiais laimėjimais, nors ne taip ryškiai regimais. Tačiau JAV sostinėje vykusiose NATO sukaitytose šventėse iškilnėse ir apskritai susitikimuose su įtakingais Amerikos bei pasaulio vadais prez. Vl. Adamkus laimėjo Lietuvai ir draugų, ir palankumo.

Kaip lietuvių tautai „Žalgirio“ sėkmė buvo reikalinga, kad bent laikinai praskaidrintų niūrią kasdienybę, taip ir prezidentui Vašingtonas, be abejo, buvo lyg atokvėpis prieš namie laukiančius sunkumus.

Kalbėdami apie laimėjimus ir pralaimėjimus, galime alegoriškai prisiminti valdancijų „komandų“ rungtynes Lietuvos vidaus politikos aikštėje: kartais susigrūdama prie vieno „krepšio“, kartais prie kito. Nors abi komandos tvirtos, bet žaidėjų skaičius nevienodas. Vienoje pusėje — premjeras, Seimo pirmininkas, konservatoriai ir net krikščionių demokratų užnugaris. Kitoje — prezidentas („ne savas žmogus“) su nelabai gausiu būriu patarėjų (taip pat „ne saviškių, nežinančių vietinio žaidimo taisyklių“) ir šalininkų. Tačiau prezidentas turi pakankamai sirgalių rėmėjų — tai lietuvių tautos gyventojai. Tas akivaizdus buvo pademonstruota Karmėlavos oro uoste, kai „Žalgiris“ parskrido po laimėjimo Miunchene. Kaip skaitėme, krepšininkų sutikti atvyko bent pora dešimčių tūkstančių žmonių. Kadangi prezidentas tuo metu buvo dar Vašingtone, o ministras pirmininkas — Vokietijoje, valdžios viršūnės atstovas Seimo pirmininkas atvyko pasveikinti krepšinio žvaigždžių ir, be abejo, gerokai nusidėjo, kai jo sveikinimo žodžius minios nušvilpė, nubaubė... Verta paminėti, kad tokio sutikimo prieš ketverius metus

— tokia pačia proga — susilaukė ir tuometinis premjeras Adolfas Šleževičius. O tai turėtų ir Seimo pirmininkui kelti pasąkyti: nors „savas žmogus“ — premjeras, kuriam „savieji žmonės“ Seime pareiškė pasitikėjimą, laimėjo Eurolygos čempionų vardą, drįsusį viešai pareikšti nepasitikėjimą ministru pirmininku, laimėjimo saldumą apkartino, va, kaip tik toks įvykis... (Tiesa, kai prezidentas iš Vašingtono telefonu sveikino „Žalgirį“, minia entuziastingai plojo.) Galbūt tas reiškia, kad Seimo pirmininkas, prisimėjęs „teisejo“ pareigas prezidento ir Vyriausybės rungtyniaime, turėtų ne tiek vadovautis „oficialiomis žaidimo taisyklėmis“, kiek sveika intencija.

Vyriausybė ir apskritai valdančioji dauguma nuolat tvirtina, kad gyvenimas Lietuvoje vis gerėja, ir skelbia tą pagerėjimą sąrašą, o tauta jokiu būdu rodomų gerovių nemato, arba mato per mažai. Pats Seimo pirmininkas, atsakydamas į „Lietuvos aidą“ žurnalisto klausimus (04.26), išsitarė, kad „žmonėms kalbi apie ateitį, kokia Lietuva bus po dešimties metų, o jie klausia: kaip man šiandien gyventi, kai pensija nedidelė ir mokesčiai padidėjo...“ Juk mes žinome, kad Lietuvos gyvenimo matas nėra vien Giedimino prospekte Vilniuje atidaromos šaunios parduotuvės, atidengiamos vis nauji paminklai ir valdžios atstovų kelionės į užsienius. Būtų daug naudingiau, jeigu Seimo, Vyriausybės ir kiti svarbūs žmonės iš Vilniaus dažniau pajudėtų į tolimuosius Lietuvos užkampius — kaimus, mažus miestelius, o gal net į apskrities miestus, susitikę su liaudimi, pasiklausytų jų prašymų, reikalavimų, jų gyvenimo vargų, net jeigu reikėtų susipurvinti blizgančius batelius, išgirsti pikty žodžių Vyriausybės adresu. Tas akivaizdus buvo pademonstruota Karmėlavos oro uoste, kai „Žalgiris“ parskrido po laimėjimo Miunchene. Kaip skaitėme, krepšininkų sutikti atvyko bent pora dešimčių tūkstančių žmonių. Kadangi prezidentas tuo metu buvo dar Vašingtone, o ministras pirmininkas — Vokietijoje, valdžios viršūnės atstovas Seimo pirmininkas atvyko pasveikinti krepšinio žvaigždžių ir, be abejo, gerokai nusidėjo, kai jo sveikinimo žodžius minios nušvilpė, nubaubė... Verta paminėti, kad tokio sutikimo prieš ketverius metus

„GRANDINĖLĖS“ REIKŠMĖ IŠEIVIJOS LIETUVIŲ KULTŪROS GYVENIMUI

LIGIJA TAUKUVIENĖ

Nr. 30

Tėsinys

Folkloriškai autentiškumą žudė įsimaišęs, daugiau ar mažiau, lietuviams svetimas charakteris, „nauji“ elementai, kaimo žaidimą pavertimas „baletu“. Siekiant naujų kelių, naudojantis klasiškais liaudies šokiais, programoje vertėtų pažymėti, kad publika žinotų ko laukti, o profesionalai nebūtų klaidinami naujai sukurtais „tradiciniais“ šokiais.

Sceniniai efektai pagavo publiką, kaip žibanti plūdė žuvį, bet nupigino liaudies meną, kaip disonansiški, bespalviai „feliniai“ mergaičių rūbeliai. Silpna vieta buvo vyrų šokavimai. Jų aukšti balsai, gal gerai skambą mažojoje scenoje, čia neturėjo reikiamo stiprumo.

Giliausia įspūdį paliko sadutė, kurios žavus, primityvus grožis pavaizdavo tradicines Lietuvos kaimo apeigas; geras šelmiskais klumpakojis; ypač gražus apėginis rezginėlis rimtumas, patraukli formacija ir lengvas atlikimas.

Tokio masto grupei, kaip „Grandinėle“, linkėtina ne-

pasimesti scenos šviesoje, bet visą dėmesį kreipti į lietuvių liaudies šokių autentiškumą, ypač rengiant koncertus kraštuose, kur tautinės grupės varžosi, kur jų išlikimo garantija yra autentiškumas ir seni rūbai.

Amerikos lietuvių milijonas. Jūs galite sau leisti eksperimentuoti be didelės žalos jaunos kartos lietuviškumui. (...)“

Kodėl cituoju šį straipsnį? Šiandien juokingai skamba duoti pamokymai „Grandi relei“. Visiškai sumaišytos folklorinio ir sceninio šokio sąvokos. Išpausdintoje programoje aiškiai surašyti „pagrindinės“ choreografijos (basi choreography) autoriai — J. Lingys, J. Gudavičius, T. Kalibataitė, E. Morkūnienė ir L. Sagys. Gaila, kad šie autoriai tada nebuvo rašomi prie šokių pavadinimų. Tada paaiškėtų, jog „Rezginėlė“ nėra apeiginis šokis, bet J. Gudavičiaus autorinė kūryba ir t.t. Į šias ir kitas įvairių autorių išsakytas mintis, pastabas, geriausiai atsako J. Lingys laiške G. Gobienei (žr. skyrelį — J. Lingys).

A. Saudargienės laiškas nelieka nepastebėtas Br. Nainio. Jis rašo jai laišką (1979 m. kovo 5 d. Iš A. Sagiens asmeninio archyvo), kuriame daug idomių minčių, vertų mūsų dėmesio. Jos ir šiandien ne kiek nepasenusios. „Jau trys savaitės, kai pirmą kartą perskaiciau Jūsų rašinį (...) Apie jį norėjau Jums tuoj parašyti, bet susilaikiau, bijodamas, kad mano komentarai nebūtų „per karšti“. Dabar jau trys savaitės, rašinys perskaitytas dar bent porą kartų, ir deja, išvada tokia pati, kokia buvo ir pirmą sykį ji per-

skaičius: kodėl Jūs taip nepaprastai tendencingai apie „Grandinėle“ rašote? Kodėl taip labai norite ją suniekinoti, kad net australus kviečiate į pagalbą? Kodėl?..

Gal man būtų ir lengviau, jeigu tokiu klausimu laišką galėčiau baigti ir laukti iš Jūsų atsakymo. Bet, deja, atsakymą į tuos klausimus žinau, ir dėl to darosi labai liūdna... Šį klausimą išriša ta visa Jūsų kalba apie autentiškumą, apie kurį mes Amerikoje jau ne kartą esame girdę ir apie kurį Jūs čia kalbėti išmokote. Visi tie Jūsų teiginiai, kad nefolklorinis orkestrėlis su svetimais skambančiais būgnais bei varinėmis lėkštelėmis, kad „Grandinėle“ yra nutolusi nuo folkloro ir nepasiekusi baletu savo folkloriškų neoriginalumų ir svetimam elementui žudo lietuvių tautinių šokių autentiškumą, kad importuotu erzacu ir importuotais tautiniais „pakaitalais“ sotina žiūrovus, daug kartų, mums buvo kartojami tų, kurie, nors ir labai norėtų, bet „Grandinėlės“ lygio negalėjo ir niekad negalės pasiekti. Iš Jūsų rašinio lengvai galima suprasti, kad savo tais teiginiais ir pa. abejojate, nes jiems paremti autoritetais „kviečiate“ australus folkloristus ir mums perteikiate neva jų nuomones. Labai idomu skaityti tų australų žodis žodinė kartojamas tas patias frazes, kuriomis čia „Grandinėle“ „puošė“ mūsų patį tautinio meno „autentiškumo“ meno žinovai. Sprausdama į jų lūpas savo pačios žodžius, nejaugi Jūs manote, kad atsirastis čia kas nors ir patikės, kad kažkokie australai, kurie Lietuvos vardą išgirdo tik iš Australiją pakliuvusių „dypukų“, taip labai išsamiai ir autorite-

tingai žinotų kažkokių, kažkur gyvenančių lietuvių tautinius šokus, kad stebėdami juos scenoje išpildant, galėtų spręsti net apie jų autentiškumą. Juk dėl to autentiškumo kaip tik nuolat ginčijasi ir nesutaria net ir mūsų patį „žinovai“, kurie dažnai net ir paties scenoje šokamo šokio neatpažįsta, ką paliudija ir Jūsų atvejais. „Giliausia įspūdį paliko sadutė, kurios žavus, primityvus grožis pavaizdavo tradicines Lietuvos kaimo apeigas“ — rašote Jūs, o ponas Sagys šypodamas klausia: „Kokiame koncerte ta mano gerbiama kritikė buvo, nes sadutės Australijoje mes išvis nešokom? Na, žinoma, gal ir lengviau pasidaro kalbėti Jums apie autentiškumą, kai „Grandinėle“ šoka vieną šoki, o Jūs matote kitą. Argi svarbu šoki atpažinti? Svarbu tik „žinoti“, ar jis autentiškas, ar ne. Nežinome mes Australijos lietuvių prestižo, o ypač Jūsų statuso tarp Australijos folkloristų, bet jie abu turi išskirtinai didelį, jeigu jau randate reikalo net Amerikos lietuvių spaudoje tai paryškinti. Jeigu didelis tas statusas, tai, be abejo, buvo didelė ir rizika, kurią Jūs savo rašinį papabrėžiate. Ir kaip suprantu, „Grandinėle“ visa tai sugadino, nes labai jau nedviprasmiškai mums patariate daugiau tokių grupių į Australiją nusiųsti.

Kaip vienas iš „Grandinėlės“ rėmėjų ir jos kelionės į Australiją skatintojų, giliai turiu apgailestauti, kad ta „Grandinėle“ Jums net ir asmeniškai tiek daug nuostolio padarė.

(Bus daugiau)

PIRMOJI, BET NE PASKUTINĖ

ANGELĖ KAVAKIENĖ

Prieš keletą savaičių Lietuvoje lankėsi Lietuvos Verslo tarybos pirmoji verslo misija. Misijos tikslas buvo pristatyti organizaciją, susipažinti su verslo aplinka Lietuvoje bei susitikti su Lietuvos verslo organizacijomis.

Grupės sudėtyje buvo 15 Amerikos verslininkų, tarp jų Amber Auto Sales prezidentas Kęstutis Miliūnas iš Detroito, IB Communications prezidentė Ingrida Bublėnė iš Clevelando, „Vilties“ prezidentas Gintaras Karosas iš Bostono, Investment Properties prezidentas Joseph Stanaitis bei SoHo Trading prezidentė Nijolė Kupčiūtė iš Floridos ir SAU bendrovės prezidentė Stephanie Urban iš Connecticuto.

Didžioji dalyvių dalis buvo iš Čikagos. Tai — Chicago Intertrade prezidentas Marius Vaitėkauskas, East Europe prezidentas Rimas Špokas, Algiminas ir Associates prezidentas Leonas Algiminas, Mr. Floor prezidentas Felix Murokh, LLE International savininkai Lidija ir Vytenis Rasučiai, Transpak savininkas Andrius Pukštys, Lithuanian Consulting Company prezidentas Vytautas Januškis bei šių eilučių autorė, atstovaujanti krovininių pervežimo bendrovę Shipco Transport.

Kone visa verslo misijos programa buvo surengta Klaipėdos prekybos, pramonės ir amatų rūmų darbuotojų pastangomis. Atvykusius svečius pasitiko Klaipėdos rūmų atstovai, buvo įkurtas Lietuvos Verslo iniciatyvos nariai, LABI organizaciją sudaro Lietuvos verslo bendrovių savininkai bei pagrindiniai įvairių Lietuvos įmonių vadovai, kurie dalyvavo įvairiose Amerikos apmokymo programose. Jaučiant reikmę ir toliau dalintis patirtimi, kontaktais bei informacija, taip pat efektyviai vystyti savo verslą, buvo įkurta Lietuvos Amerikos Verslo iniciatyva.

Jausdami ryšį tarp mūsų organizacijų, — pasakė organizacijos pirmininkas Kęstutis Nėnienis, — ir norėdami kartu padėti Lietuvai vystyti verslo ryšius tarp Lietuvos ir Amerikos, mes pakvietėme jus susitikti su mūsų organizacijos nariais, pasikeisti nuomonėmis apie kelius, perspektyvas ir ryšius tarp abiejų šalių. Mes norėtume pakviesti Lietuvos Verslo tarybą kartu bendradarbiauti mus dominančiose srityse.

Po to tiek šeimininkai, tiek svečiai turėjo galimybes pristatyti savo atstovaujamą

bendrovę bei apibūdinti atvykimo tikslus. Susitikimo dalyviai galėjo asmeniškai pabendrauti prie kavutės bei užkandžių, betarpiškai pasikalbėti dominančiais klausimais. Pabaigai visi bendrai nusifotografavo, ir ši atminimo nuotrauka šiuo metu kabo Lietuvos konsulate Čikagoje.

Dar Čikagoje vykusiam Lietuvos Verslo tarybos narių susitikime su Lietuvos Seimo pirmininku prof. dr. Vytautu Landsbergiu misijos dalyviai buvo pakviesti dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo progą surengtame koncerte bei priėmime. Misijos nariai atvyko į koncertą, vykusių Lietuvos filharmonijoje, po to turėjo progos maloniai pabendrauti su priėmimo dalyviais, pasivaikinti vynu bei užkandžiais.

Prof. Vytautas Landsbergis asmeniškai pasveikino atvykusius į koncertą ir priėmimą Lietuvos Verslo tarybos narius, palinkėjo sėkmės tolesnėse kelionėse metu.

Kitą dieną Lietuvos Seimo rūmuose mūsų misijos dalyviai priėmė Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos prezidentas, LR Seimo narys, Ekonomikos komiteto pirmininko pavaduotojas Simas Ramutis Petrikis bei LPPARA generalinis direktorius Rimas Varkulevičius. Jie papasakojo apie Lietuvos verslininkų padėtį, augančias galimybes bei naujus verslo įstatymus. Mūsų dalyviai pasakojo, su kokiais sunkumais jie susiduria, vystydami verslus Lietuvoje, pakritikavo nuolat besikeičiančius įstatymus, pasiskundė daugybę suvaržymų, kurie atbaido norinčius investuoti į Lietuvą.

Po šio susitikimo Lietuvos Verslo tarybos misija Lietuvos konsulo Čikagoje Giedriaus Apuko rūpesčiu buvo priimta JAV ambasadoje. JAV ambasadorius Lietuvoje K. Smith papasakojo, kokios Amerikos bendrovės sėkmingai dirba Lietuvoje, kurios dar tik žengia pirmuosius žingsnius. Jis taip pat nušvietė sunkumus, su kuriais susiduria šios organizacijos, bendradarbiaudamos su Lietuva. Susitikimo pabaigoje visi nusifotografavo.

Po to misijos dalyviai buvo priimti Amerikos Prekybos rūmuose Lietuvoje. Abi organizacijos buvo pristatytos viena kitai, aptartos tolesnės bendradarbiavimo galimybės. Dar tą patį vakarą daugelis misijos dalyvių išvyko savaitgaliai į Klaipėdą. Vieni turėjo galimybę pailsėti, apsilankyti Palangoje, kitiems pageidaujant buvo surengti individualūs verslo susitikimai.

Kovo 15-osios rytą mūsų verslininkus priėmė Klaipėdos

Susitikimas su Lietuvos Amerikos verslo iniciatyvos nariais.

apskrities viršininkas L. Kavaliauskas, vyriausybės atstovas Klaipėdos apskrityje V. Žala, Klaipėdos prekybos, pramonės ir amatų rūmų direktorius V. Krolis. Priėmimo metu mūsų verslininkai buvo su pažindinti su Lietuvos pamario apskrityje bei uostamiesčiu. L. Kavaliauskas papasakojo apie regiono ekonomiką, kultūrą, verslą, švietimą, paabrėžė, kad Klaipėda yra uostas, per kurį transporto gijos Europą riša ne tik su Lietuva, bet ir su Rusija, Baltarusija, Ukraina. Transporto sistemos vystymas gali atnešti nemažos naudos ne tik Klaipėdai, bet ir visam kraštui. V. Krolis akcentavo indėlį, kurį Lietuvos ekonomikai duoda Klaipėda, nušvietė verslo tolesnės vystymo galimybes.

Šių eilučių autorė, kaip Lietuvos Verslo tarybos prezidentė ir misijos vadovė, papasakojo apie Lietuvos Verslo tarybos įsteigimo aplinkybes, nušvietė pirmosios misijos į Lietuvą tikslus bei pristatė jos narius.

Vėliau amerikiečiai apsilankė miesto savivaldybėje. Čia mūsų priėmė mero pavaduotoja A. Daujotienė, informaciją apie miestą pateikė Ekonomikos vystymo skyriaus viršininkė pavaduotoja J. Kraniusaitė. Klaipėdos laisvosios ekonominės zonos direktorius P. Vasiljauskas papasakojo apie zonos kūrimąsi ir verslo plėtojimo joje galimybes. Po pranešimų miesto šeimininkai atsakė į svečių klausimus.

Po pietų KLASCO bendrovės generalinis direktorius Benediktas Petrauskas visus pakvietė išplaukti laivą į maris. Kelionės metu laive buvo valgomis pietūs. Deja, kelionė nutraukė mariose susigrūdę laivai. Kelionės pabaigoje buvo pasikeista atminimo dovanėlėmis.

Iš laivo Benediktas Petrauskas persodino mus į autobusą ir nuvežė parodyti naujojo Klaipėdos terminalo, galinčio priimti apie 150 tūkstančių jūrinių talpintuvų per metus. Šiuo metu naujasis terminalas nėra visiškai apkrautas dėl finansinės krizės Rusijoje. Terminalo vadovai stengiasi, kad kuo daugiau krovininių plauktų per Klaipėdą, šiuo metu tai svarbu ne tik Klaipėdos, bet ir visos Lietuvos ekonomikai.

„Aš nemanau, kad jūs pasieksite gerų rezultatų, — pasakė išvykos metu Kęstutis Miliūnas, — kol nebus sureguliuoti Lietuvos muitinės įstatymai. Šiuo metu muitininkai tikrina visus krovinius, atvykstančius į Lietuvą. Daugybė įvairiausių suvaržymų verčia mus vystyti verslus su kaimyninėmis Latvija ir Estija. Būdami lietuviai, mes pilni gerų norų padėti Lietuvai ir dirbti su Lietuva, tačiau mes nematome tam gerų galimybių. Mano paskutinieji talpintuvai, siųsti į Lietuvą, prastovėjo uoste dėl įvairiausių muitinės formalumų ir tikrinimų. Mano kiti kroviniai jau vyks į Latviją“.

Naujasis terminalas paliko nepaprastai gerą įspūdį — nauja Vakarų Europos įranga, geras išplanavimas, gera susisiekimo sistema. Kadangi dirbu krovininių pervežimo įmonėje, man nemažai teko lankytis įvairiuose pasaulio uostuose. Turiu pasakyti, iš visų, kiek aš esu mačiusi, Klaipėdos terminalas daro patį geriausią įspūdį. Benediktas Petrauskas pabrėžė, kad terminalo vadovai galėtų Amerikoje surengti keletą seminarų krovininių pervežimo užsimačiančioms bendrovėms, papasakodami apie Klaipėdą bei pervežimo galimybes. Tačiau ar nesudėtinga krovininių įmonės, su tais pačiais įstatymų suvaržymais ir ar nepasukus krovininių srauto keliais lengviau, prieinamais keliais?

Vakare misijos dalyviai susitiko su klubo „XXI amžius“ nariais, pasak Klaipėdos rūmų direktoriaus ir klubo įkūrėjo V. Krolio — busimaisiais Klaipėdos, o gal ir Lietuvos Seimo nariais. Daugelis klubo narių yra baigę universitetus užsienyje, yra gerai susipažinę su Klaipėdos ekonomine bei verslo aplinka ir yra pajėgūs dirbti pagal Vakarų standartus.

Kitą pusdienį Amerikos verslininkai individualiai susitiko su respublikos verslo atstovais — Klaipėdos rūmų apskaciavim. Tokių susitikimų buvo ne mažiau kaip 80. Po susitikimų mes lankėmės bendrovėse „Philip Morris Lietuva“ ir „Master Foods“.

Vakare „Klaipėdos“ viešbučio banketų salėje Amerikos delegacijos garbei buvo surengtas priėmimas, kuriame dalyvavo Klaipėdos meras E. Gentvilas, Klaipėdos apskrities viršininkas L. Kavaliauskas, kiti oficialūs asmenys ir verslininkai.

Priėmimo metu buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Klaipėdos prekybos, pramonės ir amatų rūmų bei Lietuvos Verslo tarybos. Vienas iš tarybos direktorių Rimas Domanskis sutartį pasirašė dar Čikagoje, o Klaipėdoje sutartį savo parašais sutvirtino rūmų prezidentas Benediktas Petrauskas, direktorius Viktoras Krolis bei tarybos prezidentė Angelė Kavakienė.

Sutartyje numatyta vystyti veiklą, skatinančią efektyvesnę Lietuvos ir JAV įmonių, organizacijų bei individualių as-

menų bendradarbiavimą, bendrųjų įmonių steigimą, verslo ir bendradarbiavimo partnerių paiešką. Rūmai ir taryba įsipareigojo plėtoti JAV ir Lietuvos specialistų dalykinius ryšius, rengti parodas, mugės, seminarus, simpoziumus, konferencijas ir kitus renginius, siekiant supažindinti verslininkus su abiejų šalių verslo galimybėmis. Abi šalys numatė teikti viena kitai informaciją apie teisinius užsienio prekybos aktus, bendradarbiauti prekybos paslaugų teikimo srityje.

Kitą rytą misija apsilankė „Transit Expo '99“ parodoje, kurioje dalyvavo įvairių krovininių pervežimo bendrovių iš daugelio Europos, Baltijos šalių bei Rusijos. Parodoje taip pat dalyvavo verslininkų iš Europos. Po parodos mūsų išlydėti į tolesnę kelionę, į Kauną susirinko Klaipėdos prekybos, pramonės ir amatų rūmų atstovai. Iš klausę gerų linkeimų, gerai nusiteikę, išvykome į tolesnę kelionę.

Kitą dieną apsilankėme dailiosios keramikos akcinėje bendrovėje „Jiesia“. Bendrovės direktorius Rustenis Midvikis papasakojo apie gamyklą, sunkumus, su kuriais gamintojai susiduria, bandydami parduoti produkciją užsienio rinkose, supažindino su porceliano bei keramikos gaminių, kuriuos mes perkame čia, Amerikoje.

Po to vyko individualūs verslininkų susitikimai Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmuose. Jų direktorius Vytautas Šileikis supažindino su Kauno miesto ekonomine bei verslo padėtimi, pakvietė amerikiečius rimčiau pažvelgti į verslo galimybes Kauno mieste.

Tą patį dieną iš Kauno išvykome į Panevėžį, kur panašaus pobūdžio susitikimai vyko Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmuose. Jų direktorius Vytautas Kazakevičius pasveikino svečius ir papasakojo, kokie ekonominiai bei verslo pakitimai vyksta mieste. Po to mūsų misijos dalyviai galėjo asmeniškai pabendrauti, pasidalinti nuomonėmis prie kavutės ir užkandžių. Tą patį vakarą mes išvykome į Vilnių.

Kitą rytą Vilniuje svečius priėmė Laisvosios rinkos instituto prezidentė Elena Leontjeva bei jos pavaduotojas Ugnius Tumpas. Jie labai išsamiai papasakojo, kas šiuo metu vyksta Lietuvos ekonomikoje, kas daroma, kad geresnės sąlygos būtų sudarytos laisvajai rinkai vystytis. Po šio susitikimo vyko priėmimas Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmuose, kur svečius sutiko direktorius Alvydas Genys ir jo pavaduotoja Irena Jasikevičiūtė.

Po šio susitikimo Lietuvos Verslo tarybos misijos dalyviai išsiskirstė susitikti su dominančiomis firmomis asmeniškai arba tiesiog pailsėti nuo gana įtemptos programos. Mr. Froor bendrovės savininkas Felix Murokh susitiko su „Dvarčionių keramikos“ direk-

SKELBIMAI

Ivairūs

Nekilnojamo turto

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turio Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Of. Mgr. Aukštas
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

STASY'S CONSTRUCTION
Stalūs darbai, rūšių, vonių ir
virtuvų įrengimas; priestatai;
keramikos plytelės, "sidings",
"soffits", "decks", "gutters", plokštės
ir "shingle" stogai; cementas,
dažymas. Turio darbo draudimą.
S. Bonetis, tel. 630-241-1912.

Ieškomi darbininkai.
Tel. Giedrius,
708-906-3622

ATTENTION IMMIGRANTS!
Canada is accepting applicants for
Permanent Residence!
Anyone can apply.
For free information call:
1-773-282-9500
GTS concentrating in immigration to Canada
www.redeusa.com

FOR SALE
6 unit apt. bld. - Oak Forest; 3
bedrm. units town-house style;
tenants pay all utilities.
Tel. 708-448-2969

DRIVER WANTED
Must have CDL Class A, clean
MVR, clean drug test. Over the road
pay per mi+stops. Prefer experi-
enced, helpful, year round work.
Call Jerry, tel. 1-800-891-2550

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(773) 590-0205
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas vertui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Realmax
Realty Group Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių
pirkime bei pardavime,
mieste ir priemiestuose.
Suaugęsusi skambinkite
BUDRAITIS
Bus. 773-585-6100 Pager. 312-308-6307
Fax 773-585-3997

Ieškoma moteris padėti
vyr. amžiaus žmogui
namų ruošoje. Gali gyventi kartu
arba atvykti ir išvykti kasdien.
Tel. 708-301-8663.
Palikti žinutę.

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Transportuojame ir parduodame parduoti
mažesnę mėsą. Pigiai parduodame išsamo-
kėjimui, remontuojame po avarijas, as-
tose auto geometriją, išsamo daliai ge-
riais kainomis, keičiame agregatus.
Skambinti Rimas tel. 708-281-4586.

OTR drivers needed; dbis
& HZT; req. 1 yr. experience;
good benefits; \$1,000 a wk.;
paid orientation; paid vacation.
Tel. 1-800-647-9716.

toriumi Juozu Raišeliu, kad aptartų bendradarbiavimo sutartį. Ryšiai tarp dviejų gamyklų užsimezgė dar Lietuvos verslininkams viešint Čikagoje praėjusių metų spalio mėnesį. Kada sutartis bus galutinai aptarta ir pasirašyta, „Dvarčionių keramika“ turės galimybių eksportuoti savo gaminius į Ameriką.

Vakare mūsų garbės konsules Ingridos Bublėnės pasatngomis svečiai buvo pakviesti dalyvauti Lietuvos parodoje centre „Litexpo“ vykusiame statybinių medžiagų parodoje, susitiko su centro direktoriumi Aloyzu Tarvydu. Svečiai buvo supažindinti su centro veikla bei bendradarbiavimo galimybėmis.

Apskritai daugelis misijos dalyvių buvo patenkinti išvykos rezultatais. Gal dėl griežtų laiko rėmų truko laiko paprasčiausia atsipalaiduoti ir pabendrauti. Kontaktų užsimezgė tikrai daug. Dauguma mūsų dalyvių atvyko rimtai nusiteikę, ieškodami patikimų ir nuolatinių verslo partnerių. Norimi rezultatai bus patenkiami, jei bent dalis įvykusių susitikimų taps abipusiai naudingų verslu.

Programos organizavimą kartais sunkino tai, kad daugelis mūsų dalyvių jau seniai dirba su Lietuva, turi savus kontaktus, gimines, draugus ir pažįstamus. Sunku buvo suskaičiuoti, kiek mūsų žmonių atvyks į suplanuotus susitikimus. Dažnai į susitikimus atvykdavo mažiau ar daugiau mūsų žmonių, todėl pagrindinei visos programos organizatorei, Klaipėdos rūmų pavaduotojai Ziedūnai Bielinienėi teko nuolat mums skambinti, keisti susitikimų skaičių bei pobūdį, net susilaukti nepelnytų priekaištų iš Lietuvos verslo organizacijų pusės.

Tai buvo pirmoji Lietuvos Verslo tarybos misija Lietuvoje. Po kelionės matėme, ką

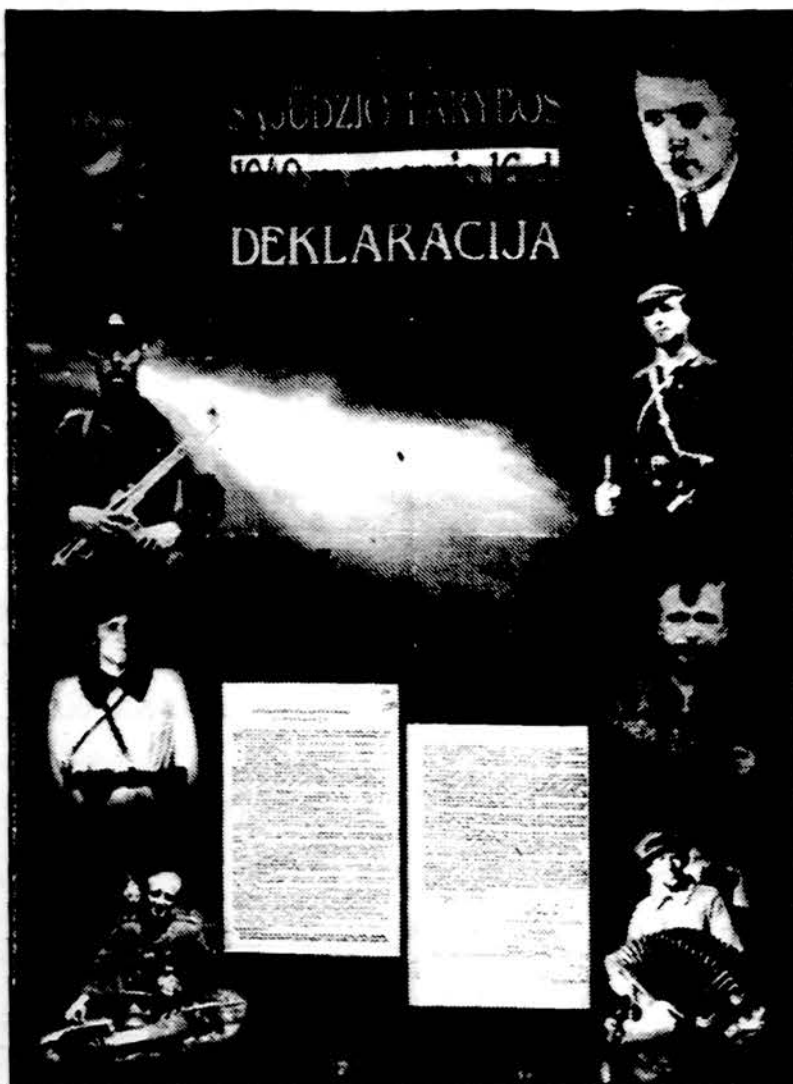
Ziedona Bielinienė, programos koordinatore ir rėmėja.

toliau derėtų tobulinti bei vystyti, ir ką reikėtų keisti ateityje. Šia kelione kontaktai tarp Lietuvos ir Amerikos verslininkų nesibaigia. Grupė lietuvių verslininkų planuoja atvykti į Ameriką gegužės mėnesį, birželio mėnesį Illinois valstijos verslininkai su verslo misija žada vykti į šešias Rytų Europos šalis, tarp jų ir Lietuvą. Verslo taryba yra parašysla pagelbėti organizuojant programą Lietuvoje.

Pabaigoje dar kartą norėtusi nuoširdžiai padėkoti visiems, su nepaprasta šiluma priėmusiems mus Lietuvoje, negailėjusiems laiko ir pastangų, kad mūsų kelionė duotų kuo geriausių rezultatų vystant tiek verslo, tiek draugystės ryšius tarp Lietuvos ir Amerikos verslo organizacijų ir individualių asmenų. Ir ypatingą padėką norėtume pareikšti Klaipėdos prekybos, pramonės ir amatų rūmams bei jų vadovams. Jų pastangomis mes jautėmės Klaipėdoje laukiami, mylini — kaip savuosius namuose. Ir čia negali vėl nepaminėti Ziedūnos Bielinienės, kuri vadovavo visai mūsų programai, savo rūpesčiu ir nepaprastomis pastangomis padarė viską, kad kelionė į Lietuvą ilgam neišblėstų iš mūsų širdžių ir atminties.

Pasirašant bendradarbiavimo sutartį. Iš kairės: Klaipėdos meras E. Gentvilas, Angelė Kavakienė ir Klaipėdos Rūmų prez. Benediktas Petrauskas.

APIE PARTIZANUS IR PASIPRIEŠINIMĄ SOVIETŲ OKUPACIJAI

POVILAS VAIČEKAUSKAS

Džiugu, kad, išsirikus Lietuvos Seimui, kur dabar daugumą turi konservatoriai ir krikščionys demokratai, yra dalis buvusių Lietuvos politinių kalinių, tremtinių bei kitų pasipriešinimo okupacijos dalyvių, Lietuvos partizanų klausimas ir jų veikla buvo iš esmės pajudinta. Lietuvos krašto apsaugos ministro įsakymu, kariuomenės daliniai buvo pavadinti Lietuvos partizanų buvusių apygardų vardais, juos įamžinant. Prie Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos šiais metais buvo atidengtas paminklas partizanų generolui Jonui Žemaičiui, nužudytam Maskvoje. Lietuvos Respublikos Seimas paskelbė 1999-ųjų Lietuvos Kovų atminimo metais. Tai patia proga buvo minima 50 metų Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio sukaktis, bet svarbiausia, kad 1949 m. vasario 16 d. LLKS Deklaracija Lietuvos Respublikos Seimo, specialiu įstatymu, išleista 1999 m. sausio 12 d., buvo įteisinta, kaip Lietuvos Respublikos Valstybės teisės aktas.

Šiandien, praėjus pusei šimto metų, sunku suvokti ir nors mažumėle įsivaizduoti 1949 m. padėtį Lietuvoje, kai ji buvo okupuota galingosios sovietinės kariuomenės, kai, LGGRTC istoriko dr. Arvydo Anušausko duomenimis, Lietuvoje daugiau negu trijuose šimtuose vietų buvo įsikūrusios Raudonosios armijos ir čekistinių kariuomenių grupės, apie 70,000 karių ir karininkų, be to, dar devynios divizijos kitokių reguliarių kariuomenės dalių. Jų bazės buvo viskuo aprūpintos: ginklais, ryšio priemonėmis, mechanizuotu transportu, lėktuvais, maistu ir šaudmenų sandėliais. Prie viso to reikia pridėti apginkluotus tūkstančius vietinių striubų, komunistų ir komjaunimo aktyvistų, okupanto kolaborantų šnipų ir užverbuotųjų tinklo miestuose, miesteliuose ir kaimuose. Tai buvo metai, kai nuolat būdavo daromos kratos, dokumentų patikrinimai, siuntimai dienai ir nakti, ieškant „banditų“ miestuose, ypač kaimuose, kai vardan kuriamo komunistinio rojaus ir diegiamo revoliucinio budrumo, degdavo sodybos, pokšdavo šviesai, kai nenutrūkstamom vilkstinėm į Si-

birą dundėdavo traukiniai, sunkiai pakrauti ir perpildyti geriausios Lietuvos žmonių. Turgaus aikštėse ar prie miestelių bažnyčių būdavo suguldomi basi, apnuoginti nužudytųjų vyrų ir moterų kūnai, paniekai, gyvųjų įbauginimai. Sovietinė žiniasklaida ne tik per laikraščius, radiją, bet ir visur viešoje matomose vietose ant telefono stulpų ir tvorų klijodavo maždaug tokiu turinio skelbimus: „Išeikit iš miškų, slėptuvių ir pasiduokit, garantuojam gyvybę, nes mes galim atvaryti į Lietuvą tiek kareivių, kad jie savo durtuvais nulups nuo medžių žievę ir kur jus pasislėpsit...“

Bet partizanai nepabūgo, nepasidavė baimei ir šitai milžiniškai kariuomenei, josios, iki dantų apsiginklavusiems, daliniams. Iš Maskvos šitos kariuomenės divizijoms būdavo duodami įsakymai kuo greičiau, per dvi-tris savaites, sutvarkyti Lietuvos reikalą, bet nepasisekus, terminai vis kažkaip būdavo nukeliami tolyn ir tolyn, ir taip beveik dešimt metų. Juk kovojo ir priešinosi ne pavieniai žmonės, bet visa lietuvių tauta – tėvynėje ir išsklaidyta užsienyje.

Atsakymą, kodėl Lietuvos partizanai priešinosi ir, nepaisant beviltiškos tarptautinės padėties, kovojo su galingąja Sovietų Sąjunga, prieš kurią anuomet net Vakarai drebino kinkas – duoda pats Jonas Žemaitis LLKS Tarybos prezidento pirmininkas sovietiniame teisme, savo paskutiniame žodyje: „Aš vis tiek laikau, kad kovą, kurią aš vedžiau devynius metus turės savo rezultatą“. Tai giliai pranašiški žodžiai, kuriuose slypėjo ateities Lietuva su 1990 m. kovo 11-tąja, dabartinė mūsų nepriklausomybė. Tik truputį susimąstykime, iš kur tauta mokėsi, sėmėsi jėgų ir dainų Sibire, Sąjūdžio dienose, prie televizijos bokšto, parlamento, Vilniuje 1991 metais ir kitur? Gal iš Sniečkaus, Paleckio, Gedvilio, Šumausko, justinvičnikų ar kitų tautos išdavikų elgesio?

Kodėl lietuvių tauta priešinosi ir nepasidavė okupantų sauvalei? Į tą klausimą gana tiksliai atsako partizanas „Karingis“, kurio tikroji pavardė Bronius Krivickas, rašęs par-

tizanų laikraštelyje „Prie rymančio Rūpintojėlio“ Nr. 5(21) 1952 m. spalio mėn.: „Labai galimas dalykas, kad nesipriešinimas pavergėjui mūsų tautai būtų mažiau nuostolingas negu priešinimasis. Bet ar tauta galėjo nesipriešinti ir kodėl ji priešinosi? Greičiausiai todėl, kad jai pasirodė per daug žema ir negarbinga nusilenkti paniekai, barbarybei, tapti bjauriausiu dvasios išsigimėlių verge. Vadinas tauta pakilo į kovą gindama savo žmogiškąjį vertingumą, gindama tai, kas visiems laisviesiems ir doriesiems žmonėms yra brangu. Tuo ji pasirodė kaip kilnus ir vertingas žmogijos bei tautų bendruomenės narys. Tuo ji įnešė savo indelį į bendrąją žmonijos kovą dėl laisvės ir žmogiškumo idėjų. Todėl suprantama, kodėl jau šiuo metu, kol laisvės priešams dar nėra paskelbta galutinė kova, pasaulis su pagarba ir palankumu sužiuoja į mūsų mažąją šalį. „Karingio“ idėjų tąsa, aiškiai, ir buvo Lietuvos dainuojanti revoliucija.“

Taigi tauta priešinosi. Sugrįžkime vėl į tuos siaubingus, beviltiškus ir tragiškus 1949 metus. Iki tol daugel buvo partizanų vadų ir lietuvių inteligentijos atstovų mėginimų sujungti pasipriešinimą okupantui į vieną centralizuotą vadovybę, tačiau nepavykda. Ir štai tą atmintiną žiemą, 1949 metų vasarį, nepaisant nesėkmių, kraupių išdavyčių ir galingo priešų pinklių, vėl bandoma centralizuotis, jungtis. Iš visų krašto apygardų atstovai, įgaliojintai Lietuvos partizanų vadai bei jų štabų viršininkai, dėdami milžiniškas pastangas, rizikuodami kiekviename žingsnyje savo gyvybe, įveikdami didžiulius atstumus, pėsčiomis rinkosi ir pagaliau susirinko Radviliškio apskrityje, Minaičių kaime, pas ūkininką Stasį Miknių, kur po kletimi buvę įrengtas Prisikėlimo apygardos partizanų bunkeris. Ten 1949 metų vasario mėn. 16 d. ir gimė LLKS Deklaracija.

Šiandien sunku mums įsivaizduoti, kas tai buvo per vyrą, kokia nepaprasta jų dvasia, narsumas, legendinis pasiaukojimas, ryžtas ir meilė tėvynei, kokio skaidrumo liepsna degė jų širdyse. Kaip jie blaiviai žiūrėjo į tautos ateitį, kaip jie pranašiška tiksliai sugebėjo atsakyti ir svarstyti tokias sudėtingas tautos gyvenimo problemas tokioje baisioji situacijoje ir tiesiai – šviesiai žvelgti į ateitį, vadovautis demokratinio gyvenimo bei krikščioniškos moralės principais.

Tik truputį atidžiau pažvelkime į tuos, nuo laiko tėkmės jau pageltusius, Deklaracijos lapus, jų lakoniškai trumpai išdėstytus paragrafus, dėl kurių turinio ir skelbtų principų bei idėjų kovėsi, kentėjo, žuvo šitie lietuvių vyrai. Kovą išvarginti, bet dvasia užgrūdinti, jie nusipelnė visų, pasaulio ir Lietuvos, pripažinimo ir garbės. Jie išsklaidė ir prie Baltijos krantų esančių, lietuvių didžiausios pagarbos, susižavėjimo ir nuostabos.

Cia pateikiama keletą autobiografinių duomenų apie tuos aštuonis partizanų vadus: kada ir kur gimė, kada ir kur žuvo, pagrindinė buvusi profesija. Nuotraukoje kairėje iš viršaus žemyn:

1. LLKS Tarybos prezidento pirmininkas, partizanų generolas Jonas Žemaitis – „Vytautas“ gimęs 1909.03.15 Palangoje, Lietuvos kariuomenės artilerijos kapitonas, sušaudytas 1954.11.28 Maskvoje, 45 m. amžiaus.

2. Tauro apygardos vadas, partizanų kapitonas Aleksandras Grybinas – „Faustas“, gimęs 1920.02 Šakių apskr., Lukšių kaime, mokytojo še-

imoje, žuvo 1949.09.28 Šakių raj. Jankų valsč., Šunkarių miške, sužeistas, nenorėdamas gyvas pateikti priešiui, nušiovė, 29 m. amžiaus.

3. Vakarų srities štabo viršininkas, partizanų kapitonas Vytautas Gužas – „Kardas“, gimęs 1919 m. Rokiškyje. Žuvo 1949.06.19 Eržvilko valsčiuje, 30 m. amžiaus.

4. Dainavos apygardos vadas, pirmasis LLKS Tarybos prezidento pirmininko pavaduotojas, partizanų pulkininkas, gimęs 1921 m. New Britain, Connecticut, Adolfas Ramanauskas – „Vanagas“, sušaudytas 1957.11.29 Vilniuje, 36 m. amžiaus. Alytaus mokytojų seminarijos dėstytojas.

Nuotraukos dešinėje iš viršaus žemyn:

5. LLKS Tarybos prezidento sekretorius, partizanų mjr. Petras Bartkus – „Žadgaila“, gimęs Raseinių apskr., Pakapurnio kaime 1921 m. Aukštųjų Technikos mokyklos stud. dalyvavo LLA, žuvo 1949.08.13 Radviliškio raj., Užpelkių miške, 28 m. amžiaus.

6. Prisikėlimo apygardos štabo viršininkas, gimęs 1921 m. Ramygalos gimnazijos direktoriaus šeimoje, studijavo žurnalistiką, dalyvavo LLA, Vokietijoje praėjo žvalgybos mokykloje apmokymus, nuleistis desantu, Bronius Liesys – „Naktis“ žuvo 1949.08.13 Radviliškio rajone, 28 m. amžiaus.

7. Prisikėlimo apygardos vadas, partizanų pulkininkas leitenantas, Leonardas Grigonis – „Užpalis“, gimęs Rokiškio apskrityje, Pužonių kaime, žuvo 1950.07.22 Ariogalos apylinkė.

8. Didžiosios Kovos apygardos štabo viršininkas, plk. Juozas Šibaila – „Merainis“, gimęs 1905 m. Alytuje, mokytojas, žuvo 1953.02.11 Ramygalos valsčiuje.

Kviečiame taip pat konkrečiai susipažinti su skelbiama LLKS 1949 m. vasario 16 d. Deklaracija ir su Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. sausio 12 dienos nutarimais.

Reikia pažymėti, kad šiais Laisvės kovų atminimo metais balandžio 24 dieną Kaune vyko jubiliejinis Lietuvos Laisvės kovų sąjūdžio narių višutinis suvažiavimas. Tai patia proga Lietuvos Partizanų globos fondas Čikagoje dėkoja visiems, piniginėmis aukomis parėmusiems buvusius partizanų jų gyvenimo saulėlydyje, ir toliau tikisi, kad Amerikos lietuviai neliks jiems abejingi.

Lietuvos Respublikos Įstatymas dėl Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos
1999 m. sausio 12 d. Nr. VIII-1021, Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, konstatuodamas, kad nuo 1940 m. birželio 15 d. Lietuva patyrė SSRS, Vokietijos ir vėl SSRS okupacijas,

kad 1940-1990 metais Lietuvoje įvairiomis formomis vyko pasipriešinimas SSRS ir Vokietijos okupacijoms, kad 1941 m. birželio 22-23 d. ginkluotas Lietuvos sukilimas ir laikinosios Lietuvos vyriausybės 1941 m. birželio 23 d. atsisaukimas išreiškė tautos valią atkurti nepriklausomą valstybę,

kad Vokietijos okupacinė valdžia neleido veikti Laikinajai Lietuvos vyriausybei, todėl susiformavo Lietuvos pasipriešinimo šiai okupacijai organizacijos, kad 1944-1953 metais Lietuvoje kilo ir vyko visuotinis organizuotas ginkluotas pasipriešinimas sovietinei okupacijai – Lietuvos valstybės savigny,

kad Lietuvos išlaisvinimo tuo pat metu siekė Lietuvos Respublikos diplomatinė tarnyba, Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas ir kitos lietuvių organizacijos užsienyje;

pabrėždamas, kad visų ginkluoto ir neginkluoto pasipriešinimo struktūrų tikslas buvo Lietuvos išlaisvinimas, pasikliaujant Atlanto chartijos nuostatomis ir demokratinio pasaulio pripažintama suverenia teise, ginklu kariaujant prieš vieną Antrojo pasaulinio karo agresorių;

įvertindamas 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos deklaracijos reikšmę Lietuvos valstybės tęstinumui, priima šį įstatymą.

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos statusą Lietuvos Respublikos teisės sistemoje.

2 straipsnis. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Taryba

1. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdis jungė karines formuotes bei visuomenines grupes, buvo vadovaujamas vieningos vadovybės ir politinėmis bei karinėmis priemonėmis vykdė pasipriešinimą ir kovą už Lietuvos išlaisvinimą.

2. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Taryba, priimdama 1949 m. vasario 16 d. deklaraciją (pridedama kartu su originalo faksimile), buvo aukščiausia politinė ir karinė struktūra, vadovaujanti šiai kovai, vienintelė teisėta valdžia okupuotos Lietuvos teritorijoje.

3 straipsnis. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos deklaracija

1949 m. vasario 16 d. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos deklaracija yra Lietuvos valstybės teisės aktas.

4 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracija su originalo faksimile ir ją pasirašiusių sąrašas (pridedamas) yra šio įstatymo neatskiriami priedai.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 71 straipsnio antrąja dalimi, skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Vytautas Landsbergis
Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas

Lietuvos Respublikos 1999 m. sausio 12 d. įstatymo Nr. VIII-1021 1 priedelis

Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio tarybos Deklaracija

Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Taryba, atstovaudama Lietuvos teritorijoje esančias vieningos vadovybės vadovaujamą karines visuomenines grupuotes, būtent:

a. Pietų Lietuvos Sritį, savo sudėtyje turinčią Dainavos ir Tauro apygardas,
b. Rytų Lietuvos Sritį, savo sudėtyje turinčią Algimanto, Didžiosios Kovos, Vyčio ir Vytauto apygardas,
c. Vakarų Lietuvos Sritį, savo sudėtyje turinčią Kęstutis, Prisikėlimo ir Žemaičių apygardas,

tai yra, reikšdama lietuvių tautos valią, kartodama Vyriausiojo Lietuvos Atstatymo Komiteto 1946.VI.10. Deklaraciją, BDPS 1947.V.28 nutarimais ir BDPS Deklaracijoje Nr. 2 paskelbtus pagrindinius principus bei juos pildydama nutarimais, priimtais 1949.II.10 BDPS Prezidiumo ir BDPS Karo Tarybos jungtiniame posėdyje skelbia:

1. LLKS Taryba, remdamasi BDPS Prezidiumo ir BDPS Karo Tarybos jungtinio posėdžio 1949.II.10 nutarimais, okupacijos metu yra aukščiausias tautos politinis organas, vadovaujantis politinei ir karinei tautos išlaisvinimo kovai.

2. LLKS Tarybos ir jos Prezidiumo būstinė yra Lietuvoje.

3. Valstybinė Lietuvos santvarka – demokratinė respublika.

4. Suvereninė Lietuvos valdžia priklauso tautai.

5. Lietuvos valdymas vykdomas per laisvą, demokratinę, visuotinę, lygią, slaptą rinkimą išrinktą Seimą ir sudarytą Vyriausybę.

6. Nuo okupacijos pabaigos ligi susirenkant demokratiniam Lietuvos Seimui, įstatymų leidžiamąją galią turi Laikinoji Tautos Taryba.

7. Laikinąją Tautos Tarybą sudaro visų vieningoje vadovybėje Lietuvoje ir užsienyje kovojančių sričių apygardų, rinkinių, aukštųjų mokyklų, kultūrinių, religinių organizacijų bei sąjūdžių ir tautoje atnam turinčių politinių partijų atstovai, prisilaikant proporcingo atstovavimo principo.

8. Atstaus Lietuvos Nepriklausomybę, ligi susirenkant Seimui, Lietuvos Respublikos Prezidento pareigas eina LLKS Tarybos Prezidiumo Pirmininkas.

9. Laikinoji Lietuvos Vyriausybė sudaroma LLKS Tarybos Prezidiumo Pirmininko pavestimu. Vyriausybė atsakinga prieš Laikinąją Tautos Tarybą.

10. Lietuvių veiklai užsienyje ir Lietuvos atstatymo darbui koordinuoti LLKS Tarybos Prezidiumas turi LLKS Užsienio Delegatūrą, kuri, bendradarbiaudama su Vakarų valstybėmis akredituotais Lietuvos atstovais, sudarinėja komisas bei delegacijas ginti ir atstovauti Lietuvos reikalus Suvienuotų Nacijų Organizacijoje, įvairiose konferencijose ir kitose tarptautinėse institucijose.

11. LLKS Užsienio Delegatūros nariai iš savo tarpo iširenka LLKS Užsienio Delegatūros Pirmininką, kuris skaitomas LLKS Tarybos Prezidiumo Pirmininko Pavaduotoju.

12. LLKS Užsienio Delegatūros nariai laikomi lygiaisiais LLKS Tarybos nariais.

13. Šiai Deklaracijai vykdyti nuostatus leidžia LLKS Taryba.

14. Lietuvos valstybės atstatymas, ligi Seimo bus priimta ir paskelbta žmogaus laisvės ir demokratijos siekimus atitinkanti valstybės konstitucija, vykdomas pagal šioje Deklaracijoje paskelbtus nuostatus ir 1922 m. Lietuvos Konstitucijos dvasią.

15. Atstatytoji Lietuvos valstybė garantuoja lygias teises visiems Lietuvos piliečiams, nenusikaltusiems lietuvių tautos interesams.

16. Komunistų partija, kaip diktatorinė ir iš esmės priešinga pagrindiniam lietuvių tautos siekimui ir kartiniam Konstitucijos nuostatomis – Lietuvos nepriklausomumui – nelaikoma teisine partija.

17. Asmenys, bolševikinės

arba vokiškosios okupacijos metu išdavę Tėvynę bendradarbiavimu su priešu, savo veiksmais ar įtaka pakenkę tautos išlaisvinimo kovai, susitepę išdavystėmis ar krauju, yra atsakingi prieš Lietuvos Teismą.

18. Konstatuojama teigiama religijos įtaka ugdant tautos moralę ir palaikant jos atsparumą sunkiausiu laisvės kovų laikotarpiu.

19. Socialinė globa nėra vien atskirų piliečių ar organizacijų reikalas, bet vienas pirmųjų valstybės uždavinių. Ypatiną globą valstybė teikia išlaisvinimo kovose nukentėjusiems asmenims ir jų šeimoms.

20. Socialinių problemų racionalus išsprendimas su kojojančia tauta, kviecia visus geros valios lietuvius, gyvenančius Tėvynėje ir už jos ribų, pamiršti įsitikinimų skirtumus ir įsijungti į aktyvų tautos išlaisvinimo darbą.

22. LLKS Taryba prisideda prie kitų tautų pastangų sukurti pasaulyje teisingumui ir laisvę pagrįstą pastovią taiką, besiremiančią pilnutiniu igyvendinimu tikrosios demokratijos principų, išplaukiančių iš krikščioniškosios moralės supratimo ir paskelbtų Atlanto Chartijoje, Keturių Laisvės, 12-oje Prezidento Trumano Punktų, Žmogaus teisių Deklaracijoje ir kitose teisingumo ir laisvės Deklaracijose, prašo visą demokratiją pasaulį pagalbos savo tikslams igyvendinti.

Okupuotoji Lietuva
1949.II.16.
LLKS Tarybos Prezidiumo Pirmininkas

LLKS Tarybos nariai: Vytautas, Faustas, Kardas, Merainis, Naktis, Užpalis, Vanagas, Žadgaila.
Lietuvos Respublikos 1999 m. sausio 12 d. įstatymo Nr. VIII-1021 2 priedelis

Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos Deklaracija pasirašiusių Sąrašas

Deklaraciją pasirašė:
Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos Prezidiumo Pirmininkas Jonas Žemaitis – Vytautas;
Tauro apygardos vadas Aleksandras Grybinas – Faustas;
Vakarų Lietuvos srities štabo viršininkas Vytautas Gužas – Kardas;
Didžiosios Kovos apygardos štabo viršininkas bei Algimanto ir Vytauto apygardų įgaliojintasis Juozas Šibaila – Merainis;
Prisikėlimo apygardos štabo viršininkas Bronius Liesys – Naktis;
Prisikėlimo apygardos vadas Leonardas Grigonis – Užpalis;
Laikiniai einantis Pietų Lietuvos srities vado pareigas Dainavos apygardos vadas Ramanauskas Adolfas – Vanagas;
Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Prezidiumo sekretorius Petras Bartkus – Žadgaila.

Mūsų brangiam nariui
A.†A.
Dr. EDMUNDUI JUODENUI
mirus, gilią užuojautą reiškiamo žmonai BIRUTEI, dukrai DALIAI, sūnams GINTAUTUI, JURGIUI bei jų šeimoms ir drauge liudime.
Cleveland'o ateitininkai

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Cicero Lietuvių Bendruomenės valdyba Šv. Antano parapijos salėje (kampas 15 g. ir 50 Ave, Cicero) rengia ceptinų pietus sekmadienį, gegužės 2 d., 11 val. r. (po lietuviškų Mišių Šv. Antano bažnyčioje). Visi kviečiami pasivažinti ir tuo paremti Cicero LB darbus.

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos Marquette Parke pobūvis vyks gegužės 8 d., šeštadienį, 6 val. vak., parapijos salėje. Bilietus galima įsigyti klebonijoje. Kviečiami ne tik dabar parapijai priklausantys, bet ir buvusieji parapijiečiai, ir apskritai visi lietuviai.

Gegužės 1 d., 1:30 val. p.p., Jaunimo centro apatinėje salėje vaikų dainavimo grupė „Lakštutė“ ruošia Motinos dienos paminėjimą. Visus — mažus ir didelius — kviečia atvykti ir pasiklausyti gražaus dainavimo. Įėjimas nemokamas.

Waterbury apylinkės Lietuvių Bendruomenės vardu valdybos išdukinas Antanas V. Žemaitis atsiuntė 100 dol. auką „Draugui“. Nuoširdus ačiū!

Antanas Maziulis, So. Boston, MA, ne tik atsiliepus už prenumeratą, bet pridėjo dar 155 dol. auką dienašio leidybai paremti. Sakome nuoširdų ačiū!

„Židinio“ pamaldos už mūsų dangiškosios Motinos bei mūsų žemiškųjų motinų rūpesčius [vyks šeštadienį, gegužės 1 d., 4 val. p.p. Jėzuitų koplyčioje, Čikagoje. Visi nuoširdžiai kviečiami jose dalyvauti.

Pianistai Sonata ir Rokas Zubovai gegužės 2 dieną, sekmadienį, 1 val. p.p. Pasaulio lietuvių centro Lietuvių dailės muziejuje skambins kūrinius fortepijonui keturiomis rankomis. Visi nuoširdžiai kviečiami išgirsti šio nuotaikingo koncerto.

Lietuvos Dukterys ruošia iškilmingai minėti draugijos 40-ties metų veiklos sukaktį gegužės 16 d., sekmadienį. Šventė prasidės 3 v. p. p. šv. Mišiomis Jėzuitų koplyčioje. 4 v. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje vyks akademijs, meninė programa, bus puiki vakarienė. Laukiama garbės svečių, buvusių draugijos pirmininkių ir draugijų remiančiųjų gausaus dalyvavimo. Bilietai ir stalų rezervacijos — draugijos raštineje, 2735 W. 71 St., tel. — 773-325-3211. Praleiskime gegužės 16-osios popietę Lietuvos Dukterų ruošiamame neeiliniame renginyje!

Pittsburgo lietuvių Kažiuko mugei nieko netrūko. Kovo 6 d. Lithuanian Citizens' Society of Western Pennsylvania suruošė šventėje vyko pamaldos, pietūs ir mugė. Šv. Kazimieras buvo paminėtas lietuviškais giesmėmis bei tradiciniais šv. Kazimiero simboliais: lelija, kryžiumi, auksine karūna, sėkėčių vainiku. Po pamaldų svečiai pasistipino šaltibarščiais, dešra, kugeliu ir apžūrėjo mugę. Buvo lietuviškų verbių, senų ir naujų išleistų lietuviškų pašto ženklų, iškeptų muginukų, vėlykačių marginimo technikos demonstravimas ir paskaita apie Lietuvos liaudies meną. Mugę suruošė Kazimieras Zatek su vyru Paul ir dukromis Ondreja ir Danitza.

Filatelistų draugijos žurnalas „Lietuva“ (Nr. 1998-2) savo puslapiuose sveikina 33 New Yorko filatelistų draugijos narius, įsijungusius į filatelistų draugiją „Lietuva“ (po 44 gyvavimo metų New Yorko draugija užbaigė savo veiklą). 88 puslapių filatelijos žurnalas (jo redaktorius J. Variakojis) spausdina svarbius savo draugijos nutarimus, naujaisių žinių iš filatelijos pasaulio, paskutiniųjų Lietuvoje išleistų pašto ženklų pavyzdžius ir kt. (tekstas lietuvių ir anglų kalbomis). Norėdami užsisakyti šį žurnalą, rašykite: „Lietuva“, 3450 W. 62nd Street, Chicago, IL 60629.

Ar kada nors matėte „Krivulės“ žurnalą? Tai nedidelio formato, 64 psl. religinės tematikos spalvotas leidinukas, leidžiamas Lietuvių sielovados delegatūros Vokietijoje ir spausdinamas Saleziečių spaustuveje Romoje. „Krivulėje“ atrastie naujausiu žinių iš Vatikano, Romos, taip pat Biblijos apmąstymų, religinių eilėraščių, pakeliausite po krikščioniškosios Romos žymiąsias vietas, pasižvalgysite po Lietuvos parapijas. Jei norėtumėte užsisakyti ar paremti šį krikščioniškosios minties žurnalą, rašykite: „Krivulė“, Hauptstrasse 10, 88167 Maiershofen b. Isny, Germany.

„Pasaulio lietuvis“, spausdinamas „Draugo“ spaustuveje, savo vasario-kovo numerįje rašo apie kun. R. Gudelio pamokslą, pasakytą Čikagos Brighton parko bažnyčioje, apie Pietų Amerikos Lietuvių jaunimo suvažiavimą Argentinoje, apie įvykius kitose pasaulio lietuvių bendruomenėse ir apie tai, kas vyksta Lietuvoje. Jei norite skaityti šį žurnalą, rašykite: „Pasaulio lietuvis“, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439.

„Artuma“ — tai katalikiškas mėnesinis žurnalas šeimai, jo steigėjas — Lietuvos „Caritas“. 36 psl. žurnale rasite įvairiausias temomis — apie tikėjimą, apie gerumą, apie sveikatą ir kasdieninius rūpesčius. Norėdami šį žurnalą užsisakyti, rašykite: „Artuma“, M. Daukšos g. 21, 3000 Kaunas, Lietuva.

SKELBIMAI

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6347 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60639
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštadi. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60639
(Skambinti su „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
Tel. 630-287-0300, Lemont, IL

• Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė rengia pavasario gegužinę š. m. gegužės 2 d., sekmadienį 12 val. šaulių rinktinės salėje. Įvairūs maistas, cepelinai ir kt. patiekalai. Laimės šulinyje ir t.t. Linksmas Kosto Ramanausko orkestras. Visi laukiami.

• Ieškomas raštinės darbuotojas. Reikia gerai mokėti lietuvių ir anglų kalbas ir vartoti rašomąją mašinėlę. Susidomėję prašome teirautis tel. 773-585-9500.

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Gardžių vėlykinių pusryčių! Piešė dail. J. Paukštienė

KISKELIAI IR VELYKĖ

Vėlykų pasaka (Tėsinys)

— Sveikučiai jūs, mano brangūs kiskeliai! Sveiki visi, taip gausiai susirinkę! — prabilo gailūnas. — Pajutęs šilumą orą ir numanydamas prisitartinant žmonių vaikų taip laukiamas Vėlykas, nusprendė jus čionai susikviesti. Nuo kaimų ir miestų pusės vėjelis man atnešė kepačių pyragų kvapą. Nugi, tariau sau, būtų jau metas mums apie margučius pagalvoti. Nes kas gi kitas, jei ne kiskiai gimė, sugebės taip gražiai išpuošti vėlykačius ir taip greitai išnešioti juos Prisišėlimo rytą visiems žmonių vaikams? Reikalas, tačiau, yra tas, kad kiaušinių dar nėra. Kaip augėsi tie iš jūsų, regis, atsimena, tenka mums tuo tikslu dargi per jūras — marias pakeliauti. Reikia tenai užkopti į Debesų kalną. Kitaip niekaip nepasieksi Vištelio dvaro, kuriame geroji senelė Vėlykė gyvena — ta nepralenkiamoji labdarė. Tame tatau dvare įvairiausios Dievo dovanos — pilna, kaip skutėnos. Atseit, ir kiaušinių. Tik reikėtų nebeatidėliojant nuvykti ir paprašyti. Nera būvę atsitikim, kad senelė ko neišklausytų.

— Valio geraširdė Vėlykė! Valio mūsų tauris Kiskūnais! — džiaugsmingai sušuko žvėrelių minių. — Keliausim! Pasieksim Debesų kalno viršūnę!

Pasiryzimo šauksmams dar nenutulis, štai ėmė leistis žemyn iš aukštybių du puikūs melsvi paukščiai. Snapai jų rausvi, o kuodai — auksiniai. Nutūpė jie ant karaliaus rūmų stogo ir linksmiai pragydo:

— Sveiks, galingasai karaliau — pilkieji kiskeliai! Mes — pa...untiniai Vėlykės, čir-vir-vir, traliam! Niekur, niekur jus nebėkit, pas Vėlykę neskubėkit: Ji tuojau pati bus čia, čir-vir-vir, traliam! Aukso vežimas jau dunda. Jūs matot — didi pagunda! Pietų vėjo nešama, dovanėlių veždama; čir-vir-vir, tra-lia-lia, — bus vaikūčiams, bus valia!

Vanda Frankienė (Bus daugiau)

PASAKA P

Pavartėnų pamiškėje pjovėjai pereinami pievą pamatė pasikorusį pakaruoklį. Pjovėjai perpjovė pantį, paleido pakaruoklį. Pasirodė pakaruoklis Petras Polikaitis, pamylėjęs Pavartėnų pono podukrą — pavadintą Pataršką. Pataršką Polikaitis paniekė. Polikaitis paėmė pantį, palindė po pušimi, pasikorė.

Atsiuntė **Emilija Pauzuolienė**

PAVASARIO GĖLĖS

Pražydo gėlytė pirmą,

antra,
O po to ir trečia...
Jos skleidėsi dieną ir naktį,
Kad pavasario ugnis
neuzgestų...
Ir rožės, ir tulpės vaikams
sužydėjo,
Kvepėjo tos gėlės gražioj
mėnesienoj!..
Rūta Dirysytė, 9 m.
„Dainorėliai“, Vilnius.

VIESULO SUSUKTAS

AUDEKLAS (Lietuvių liaudies mitologija)

Bus gal prieš keturiasdešimt ar penkiasdešimt metų. Viena Daugėlišio parapijos Antakmenės kaimo moteris ant klounienos paklojo drobinį audėklą balti. Tik kad užėjo viesulas, susuko audėklą ir nu-nešė. Moteris pamatė, kad nu-nešė audėklą, išbėgo laukan, žegnoja viesulą ir šaukia:

— Ai, Dievuliau, velnias audėklą nu-nešė!
Viesulas suko apsuko audėklą, nešė apnešė, vėl pagaliau atnešė ir moterį i audėklą susuko. Bet taip susuko, kad pati negalėjo atsukti, net žmonės šaukė pagalbon.

1879 m. Joniškėje gimė tapytojas, grafikas **Adomas Varnas**. Mirė 1979.VII.19.

1919 m. iš Vilniaus pasitraukė vokiečiai. Kartu pasitraukė ir M. Šlezevičius vadovaujama Lietuvos vyriausybė.

1872 m. Biržų apskr., Pasvalio valsč., Medinių kaime gimė **Jonas Vileišis**, teisininkas, Lietuvos Tarybos narys, 1918 m. Vasario 16 d. Nepriklausomybės akto signataras. Mirė 1942.VI.1 Kaune.

GALVOSŪKIO NR. 121

ATSAKYMAS

Į šunelio rėmelius geriausiai tiktų fragmentas Nr. 2.

GALVOSŪKIO NR. 122

ATSAKYMAS

Regėjime kalbama apie naują dangų ir naują žemę, nes pirmasis dangus ir pirmoji žemė išnyko ir jūros taip pat nebeliko. Jis regėjime mato šventąjį miestą — naująją Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus nuo Dievo. Toji naujoji Jeruzalė labai gražiai išpuošta, kaip nuotaka savo sužadėtinui. Jis išgirdo galingą balsą skambantį nuo sosto: „Štai Dievo padangė tarp žmonių. Jis apsigyvens pas juos, ir jie bus jo tauta, o pats Dievas bus su jais. Jis nušluostys kiekvieną ašarą nuo jų akių; ir nebebus mirties, nebebus liudėsio nei aimanos, nei sielvarto, nes kas buvo pirmiau, jau praėjo“. Tai ateities vizija.

GALVOSŪKIO NR. 124

ATSAKYMAI

1. Italijoje. 2. Šventuoju. 3. Kunigu. 4. Našlaiciais. 5. Atlėsdavo. 6. Globa. 7. Sielovada. 8. Pasišventimo. 9. Penkiolika. 10. Saleziečiai. 11. Saulio.

ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

GALVOSŪKIO NR. 125

ATSAKYMAI

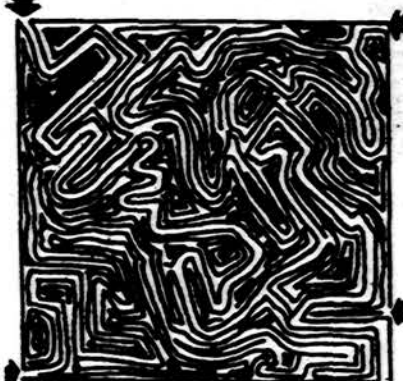
1. Žodžiai, kurie baigiasi galūnėmis: Antašava, Alizava, Ardilava, Arnava, Asava, Bakalariava, baudžiava, Blendžiava, Brolava, Beinorava, Dainava, Dambava, Dambava, Danišava, Garliava, Gubava, honorava, išdava, Janusava, Jonava, Juozapava, kava, Kaidanava, Karūnava, Katniava, Kaunatava, Konstantinava, Krekenava, Kraslava, Labūnava, Lanciūnava, Leckava, Liškiava, Markava, Mikaišava, Nasilava, oktava, padkava, Piniava, pyliava, Pernarava, Rantava, Renava, Rūdava, rinkliava, Sava, sąšlava, Sėsnava, Slienava, Slenava, Sėduva, Tepliava, Truskava, Vaišvidava, vėliava, velniava, žaliava ir t.t. 3. Kiškis nušoka apie 23 pėdas, kengūra apie 27, o gazelė (impala) nušoka apie 40 pėdų. (Compton's Enc., 1-408, Chicago, 1973).

2. Popiežius **Jonas Paulius** II apilankė Lietuvos Kryžių kalne 1993 m. rugsėjo mėn. 7 d. 4. Klaipėdos neužšalantis jūros uostas gali priimti jūros laivus, kurių ilgis neviršija 195 metrų ir kurių grimzlė siekia iki 10,5 metro. Šis uostas

tas pajėgia per metus perkelti iki 20 milijonų tonų krovinių („Darbininkas“ Nr. 34, 1996. IX.6). 5. Saulės pusiaujas apsisuka per 24,9 ar per 24,65 paras. (L.E. 26-538, Boston, 1961; E. Brit., 21-414, Chicago, 1968).

GALVOSŪKIS NR. 142

(Labirintas). Į šį labirintą veda keturi keliai, bet išėjimas tik vienas. Juodos rodyklės rodo įėjimą, o balta rodyklė — išėjimą. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 143

Išsprendkite šį uždavinį: ONE + ONE = TWO
Viena raidė reiškia vieną skaitlinę. Ta pati besikartojanti raidė, reiškia tą pačią besikartojančią skaitlinę. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 144

(Kryžiažodis). Žemyn: 1. Kunigaikštis bekeliaudamas kalnus ir kaukaras stato (požemio žvėriukas). 2. Mažas būdamas į keturias dūdas pučia (karvės giminaitis). 3. Kai tik lapai sušalamejo, tuoj į girią nuduikėjo. 4. Kumeliukas pagyrį žvengia, namo neina (šunies giminaitis). 5. Pilkas — ne vilkas, ilgaausis — ne kiškis, su kanopom — ne arklys. 6. Kas namą su savim nešiojasi. 5. Iš kelmo šypavo ir koją užgavo (šlužas). Skersai: 8. Ir su ūsais, ir su uode-

ga, ir plaukuota kaip katinas, bet ne katinas (mot. giminė). 9. Galva be plaukų, pienas be spenų (vandens gyvis). 10. Turi sparnus, bet nelekia, neturi kojų, bet nepavyti (vandens gyvis). 11. Sala bėga — bala kruta (naminis gyvulys). 12. Keturi broliai patalą taiso, o vienas atsigula (naminis gyvulys). Atsakymus siųsti be brėžinio, pažymint numerius. Skliausteliuose žodžiai — palengvinimai gauti atsakymą. (5 taškai)

Sudarė 5 kl. mokinys **Juostas Grinkevičius** iš Kaiziadorių

GALVOSŪKIS NR. 141

Patikrinkite savo istorines žinias:

1. Kuriais metais birželio mėn. 25 d. sukilėliams užėmus Kauno radiofoną, taip pat bankus bei paštą, ir pasiskelbus Atsiskaitimą i tautą prasidėjo masinis sukilimas. Sudaryta laikinoji Vyriausybė.

2. Kuriais metais birželio sukilimas pilnai pavyko. Per 1-3 dienas buvo palaužta arba pabėgo Maskvos sudaryta okupacinė administracija ir iš atėjusių bei padugnių gaivalo sudaryta 10,000 ginkluota pajėga. Del sunaikintų ryšių ir kai kurių tiltų, spaudžiant ir bombarduojant vokiečiams, sovietų armija paniškai išbėgo. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 145

1. Kuris Žemaitijos ežeras didžiausias ir giliausias? 2. Kuris visos Lietuvos ežeras giliausias? 3. Nuo kada renkama gražuolė „Miss Pasaulis“? 4. Žemės rutulio centre esanti karšta, kieta šerdis (core). Ji irgi sukasi i rytus, kaip ir Žemė. Ar tos šerdies sukimosi greitis sutampa su Žemės sukimosi greičiu? O gal šerdis sukasi lėčiau arba greičiau už Žemės sukimas? 5. Ką muzikoje reiškia „minoras ir maioras“?

Už visus teisingai išspręstus ir plačiau paaiškintus galvosūkius skiriama 10 taškų, o už trumpus atsakymus — tik 5 taškai.

Atsiuntė **kun. dr. E. Gerulis**